

Ladonja

VJERSKI INFORMATIVNO-KULTURNI LIST | 2/349 | GODINA XXXIV | CIJENA 10 KN

VELJAČA 2015.



**„Evo, sad je vrijeme milosno,
evo, sad je vrijeme spasa.“**



Poštovani čitatelji,

i ove smo godine vrijeme korizme započeli lijepim i znakovitim obredom pepeljenja na Čistu srijedu. Time smo, ustvari, prihvatali jednu od bitnih poruka korizme, a to je da smo spremni pogledati sebe, krenuti od sebe i pokušati nešto promijeniti na sebi. I koliko bismo god mogli naći puno toga lošega u drugima, kako u onima koji nose odgovorne službe, tako i u onima oko nas, korizmno vrijeme svraća našu pozornost na nas same. Posipati se pepelom znaci biti svjestan svojih nedostataka, svojih propusta i krenuti putem obraćenja. Kada svećenik govori riječi: "Obrati se i vjeruj Evđelju!", to vjerojatno ne znači pomodno, instant obraćenje u jednom trenutku, kojim ćemo se hvaliti pred drugima, niti je to osjećaj koji ostaje samo na našim riječima. To je mukotrpni i težak hod i nastojanje da iz dana u dan slijedimo Isusa Krista, ne samo u slavi, već ponajprije na križnom putu svoga vlastitoga života.

Pobožnosti Križnoga puta, koja je sve više prisutna u našim crkvama i župnim zajednicama, upravo je cilj suočavati se sa

svojim životnim križevima i padovima i kročiti naprijed ohrabreni nadom u Kristovo i vlastito uskrsnuće. Stoga je sasvim jasno da i naša molitva tijekom toga vremena ne bi trebala biti lamentiranje vlastitih potreba, već i slušanje glasa Božjeg koji nam govori putem naše savjesti i putem svoje riječi, ali i preko naših bližnjih. I odricanje je dobro došlo i potrebno u ovo vrijeme, ali poglavito od onoga što nam je najteže. Možda je ovo Bogom dano vrijeme da se odrekнемo barem malo svoje sebičnosti, oholosti ili osjećaja da smo svojim zaslugama i postignućima „zadužili“ Boga i one s kojima živimo. Stoga je korizma vrijeme ozbiljnosti, ali ne žalosti, to je vrijeme istinskog odricanja, a ne naricanja nad samim sobom kako bismo pokazali svoju pobožnost.

U svemu tome, poštovani čitatelji, želi sudjelovati i naša Ldonja. Na njenim stranicama nastojimo progovorati o tom važnom vremenu koje zajedno proživljavamo.

Aktivnosti na planu naše biskupije u ovom vremenu imaju za cilj pomoći u pripremi za naš najveći blagdan, Uskrs, i užmeno vrijeme. Tijekom korizmenih subota u Pazinskom kolegiju održat će se susreti za koje vjerujem da nam stvarno mogu biti od koristi. Najprije susret vjeroučitelja i župnih animatora 1. korizmene subote. Jasno



VILIM GRBAC

je da je od velike važnosti kako ćemo učiti i pomagati drugima, posebno mladima, u pravom doživljaju najvažnijeg vremena u crkvenoj godini, ako sami sebe nismo na to pripremili. Druge ćemo subote okupiti naše čitače i voditelje liturgijskih skupina jer znamo da je i čitačima potrebna priprema kako bi što bolje prenijeli Božju riječ. Važnu ulogu u našim župnim zajednicama imaju ministranti i pjevači, stoga će i za njih biti organiziran susret radi što bolje pripreme na predstojeće blagdane. Dakako da nam nije cilj činiti sve to radi organiziranja savršene predstave. Cilj je da svi, koji sudjeluju u liturgiji i životu Crkve, sami dožive i ljepotu liturgije, i što je najvažnije, poruku vjere koju vazmeni blagdani donose. Nadamo se da će to doprinijeti našoj vjeri i uskrsnuće Isusa Krista, a to znači i boljem vjerskom životu svakoga od nas.

Poštovani čitatelji, pridružite se i vi ovim aktivnostima. To možete učiniti vlastitim sudjelovanjem, poticanjem drugih i ponavljajući molitvom. Sv. Pavao nas poziva: „Evo, sad je vrijeme milosno, evo, sad je vrijeme spasu.“ Dostojno iskoristimo to vrijeme koje nam Bog i ove godine daruje.

OBAVIJEŠT

Pastoralne aktivnosti u korizmenom vremenu u našoj biskupiji

- 21. veljače 2015.** – Korizmeni susret vjeroučitelja i župnih animatora u Pazinskom kolegiju s početkom u 9 i 30 sati. Tema je susreta priprema na Susret obitelji na Trsatu 18. travnja 2015.
- 22. veljače 2015.** – Zajednička Euharistija mladih Istre – Župa sv. Josipa u Puli.
- 28. veljače 2015.** održat će se susret za čitače i voditelje liturgijskih skupina u Pazinskom kolegiju s početkom u 9 i 30 (uvodno predavanje održat će mr. sc. Ivan Milović i Orijana Paus, prof.)
- 7. ožujka 2015.** u Pazinskom kolegiju s početkom u 9 i 30 održat će se susret za voditelje ministranata i crkvenih pjevačkih zborova.
- 8. ožujka 2015.** održat će se Korizmeno hodočašće u porečku katedralu.
- 15. ožujka 2015.** održat će se Korizmeno hodočašće u pulsku katedralu.
- 21. ožujka 2015.** održat će se Križni put mladih u Gračiću.
- 21. ožujka 2015.** Liturgijsko vijeće naše biskupije organizira hodočašće pjevača u Svetište Majke Božje u Mariju Bistrigu.

IMPRESUM

Pokrenuo Antun Hek, od lipnja do listopada 1972. listić – prilog obiteljskog časopisa Kana, samostalno izlazi od Božića 1981.

Osnivač:

Biskupski ordinarijat Porečke i Pulskog biskupije

Glavni urednik: Vilim Grbac

Zamjenik glavnog urednika: Željko Mrak

Uredništvo: Blaž Bošnjaković, Vilim Grbac, Ilija Jakovljević, Tomislav Milohanić, Željko Mrak

Adresa uredništva:

Dobrilina 6, 52000 Pazin, tel: 052/624-863,
ladonja@biskupija-porecko-pulska.hr

List izlazi 12 puta godišnje

Grafičko oblikovanje i priprema: David Ivić

Tisk/Nakladnik:

Josip Turčinović d.o.o., Pazin

Žiro račun: 2380006-1147003243

Devizni račun

ESB: CHR22 70010000-09166144

IBAN: HR7324020061100107336

SWIFT ESBC HR 22

UDK ISSN

282 : 379.8

ISSN 1330-5018

Naslovnica: Foto David Ivić

Župo, slatka župo!

✉ BLAŽ BOŠNJAKOVIĆ

Ožupi se govori na svim razinama crkvenosti: biskupa i župnika, na raznim upravnim tijelima, u duhovnim organizacijama i pokretima, seminarima, itd. Neki je vide kao provjereni i jedini temeljni način organiziranog pastorala, a drugi kao prošlo prošireno vrijeme. U Dokumentima II. vatikanskog sabora piše ovako: "Kako biskup ne može sam u svojoj Crkvi uvijek i posvuda predsjediti svojemu stadu, nužno je da uspostavlja zajednice vjernika, među kojima **se ističu župe**, uređene po mjestima pod pastirom koji zamjenjuje biskupa. One na neki način predstavljaju vidljivu Crkvu rasprostranjenu po cijelome svijetu. Stoga u svijesti i djelatnosti vjernika i svećenstva treba njegovati liturgijski život župe i njen odnos prema biskupu, valja se truditi da osjećaj župne zajednice bude živ, ponajprije zajedničkim slavlјem nedjeljne mise." (SC 42) "Župnici su na osobit način biskupovi suradnici. Njima je pod biskupovim autoritetom, ali kao vlastitim pastirima povjerena dušobrižnička služba u određenom dijelu biskupije... neka župnici... tako ispunjavaju svoju službu naučavnja, posvećivanja i upravljanja, da se vjernici i župne zajednice uistinu osjećaju članovima biskupije i opće Crkve... neka župnici prije svega nastoje da upoznaju svoje stado. A kako su oni službenici svih ovaca, neka nastoje oko porasta

kršćanskog života i kod pojedinih vjernika, i u obitelji i u čitavoj župnoj zajednici. Neka stoga posjećuju kuće i škole..."(CD 30)

"..SPASENJE župa neka bude jedini motiv svih odredaba ili izmjena pri osnivanju ili dokidanju župa.." (CD 32)

Toliko, i još puno, puno više ...razni dokumenti! A ima tu još i raznih teorija s kojima se ja kao župnik godinama mučim: na primjer teorije o "personalnoj župi", tj. župi nevezanoj za određen teritorij nego skup osoba. Karikirano pojednostavljeno rečeno: oko moje karizme sakuplja se određen broj osoba i ja sam im župnik (pogodno, zar ne, za moju narcisoidnost), tako da imam tih "svojih" župljana u svakoj župi gdje sam se za svoga svećeničkog života , bilo kao župnik, bilo kao rođak, bilo kao prijatelj, bilo kao pomoćnik-duhovnik, bilo kao, bilo kao...stvorio sam neke "prijateljske" veze i sad ja dolazim tu biti "krstitelj", "misnik", "sprovoditelj", "vjenčatelj", ja sam najpozvaniji blagosloviti tu kuću-obitelj, ja, ja, ja... Divota! Uh, što me vole! Bez mene ne bi znali voljeti Isusa. Ima teorija koje objašnjavaju župu kao "pastoralne kružnice" ili "zajednicu zajednica". Po nekima bi to bile: npr. liturgijska skupina, karitativna, glazbena, dramska, misijska... Po drugima bi to bile male žive zajednice koje rađaju nove zajednice, a ove opet nove... kao kvasac iz generacije u generaciju... i tako živi župa. No, u svemu tom razglabljaju stoji osnovni problem: župnik. Želi li on biti župnik, želi li on snositi

odgovornost ili je želi prebaciti na nekog drugog, bilo pojedinca, bilo skupinu? Voli li on svoju župu kao muž svoju ženu ili ne voli (oprostite, ne mislim na sentimentalnost, nego na požrtvovnost)? Umire li on za svoju župu ili ona umire za njega? Daje li on život za svoju župu ili ona daje život za njega? Sveti Augustin pita: "Da li pastir koristi ovce za to da bi strigao vunu sa njih, da bi uzimao od njih mlijeko, da bi se hranio njihovim mesom ... ili je tu da ih izvodi na dobru pašu, čuva od opasnih trava, brani od zvijeri, vodi na čistu vodu, povija ranjenu, pazi na bredj..?"

Stotinu sam puta kao župnik bio ljut i frustriran jer pastva nije išla kakao sam ja zamišljaо. Toliko sam puta htio na silu činiti promjene. Toliko sam puta htio pobjeći. Jesam, bio sam u napasti da tražim neku drugu župu, neki drugi dušobrižnički posao... Često sam mislio da moram obavljati teška djela pokore kako bih "urazumio svoju župu"... Ako to danas pišem, pišem zato što mi je žao da mi starije kolege to isto nisu htjeli reći na prikidan način dok nisam na vlastitoj koži iskusio, nego su govorili u "rukavicama", kao "pogodi što je pjesnik htio reći"... Pišem zato jer istu muku proživljavaju današnji mladi klericici koji misle da je negdje drugdje za njih "pastoralni raj", a nije. Jednom (mi) je rekao današnji naš generalni vikar: "Kamo god ti išao, uvijek nosiš sebe. Od sebe ne možeš pobjeći!" Župo, slatka župo!

PUTNIK I STRANAC



NIKOLA MLADINEO

Kada Sveti pismo govori o Abrahamovoj vjeri, ne iznosi samo činjenicu da je on vjerovao u postojanje jednoga Boga, Stvoritelja svijeta, već donosi cijeli njegov život kao govor o vjeri. Vjera prožima čitavo Abrahamovo postojanje tako da se može reći: Abraham je – sam po sebi – vjera. Poslanica Hebrejima ovako kaže o Abrahamu kad je napustio Ur Kaldejski: „Vjerom pozvan, Abraham posluša i zaputi se u kraj koji je imao primiti u baštini, zaputi se ne znajući kamo ide“; potom o njegovu boravku u Kaananu: „Vjerom se kao pridošlica naseli u obećanoj zemlji kao u tuđini, prebivajući pod šatorima s Izakom i Jakovom, subaštinicima istog obećanja, jer iščekivaše onaj utemeljeni Grad kojem je graditelj i tvorac Bog“; te na koncu o smrti njega i njegovih: „U vjeri svi su oni umrli, a da nisu zadobili obećanjâ, već su ih samo izdaleka vidjeli i pozdravili priznавši da su stranci i pridošlice na zemljî“ (Heb 11,8-10). Abrahamov život u vjeri bio je život stranca, to jest putnika na ovoj Zemlji, u stalnom napuštanju vlastitih sigurnosti i odlasku u nepoznato, oslonjen samo na riječ primljenu od Boga. Promatraljući Abrahamov lik, otkriva se neizmjerno dubok duhovni smisao ovog pokreta „napuštanja“. Već Filon Aleksandrijski uspoređuje Abrahamov odlazak iz svoje zemlje s dušom koja se odriče navezanosti na zemaljske užitke te napušta suživot sa svojim strastima prelazeći u više predjele duha.

Prvo Abrahamovo „napuštanje“ bio je odlazak iz njegove zemlje i iz očinskog

doma. On, starac od sedamdeset i pet godina, bez djece, biva pokrenut Božjim pozivom da riskira sve i ode u nepoznato noseći samo obećanje o velikom potomstvu i blagoslovu za sve narode (usp. Post 12,2). Tim činom Abraham napušta sve svoje materijalne sigurnosti i polazi na put neizvjesnosti čiji će vrhunac biti njegov silazak u Egipt gdje će riskirati i gubitak svoje voljene žene.

No, Abraham ne napušta samo svoje zemaljske sigurnosti. Naime, u savezu koji sklapa s Bogom Abraham dobiva novo ime te izvršava na sebi obred obrezanja. Prema biblijskom shvaćanju, novo ime i čin obrezanja uključuju duboku egzistencijalnu i intimnu promjenu same osobe. Abraham time napušta svoj prijašnji društveni identitet, on više nije Abram iz Ura. Kao takav prima posjet trojice anđela i obećanje o rođenju Izakova. Židovska predaja naznačila je, naime, da je u trenutku posjeta trojice anđela, Abraham ležao pod hrastom Mamre oporavljajući se od „operacije“ obrezanja.

Zasigurno je najteža Abrahamova kušnja bila ona kad je čuo Božji glas koji mu je rekao da krene na put zajedno sa svojim sinom Izakom i da ga žrtvuje na jednom od brda u krajini Moriji. U ovom činu „gole vjere“ aktivno sudjeluje i Izak koji prema targumskom tumačenju ima već trideset godina, a i biblijski tekst više puta ponavlja izraz „pođoše njih dvojica zajedno“. Targum također ubacuje poznat dodatak pod imenom *Aqeda* (na hebrejskom „sveži me“) u kojem Izak poziva svog oca da ga sveže na žrtveniku kako mu on ne bi pružao otpor i učinio nevaljanim njihovu žrtvu.

Spominje se i glas s neba koji poziva anđele na divljenje: „Dođite i vidite dvojicu jedinstvenih na svijetu: jedan žrtvuje, a drugi je žrtvovan. Onaj koji žrtvuje ne okljeva, a onaj koji je žrtvovan pruža mu svoj vrat.“ (Neofit Post 22,10) U tom trenutku intervenira anđeo Božji koji zaustavlja Abrahamsku ruku: „Ne spuštaj ruku na dječaka – reče – niti mu što čini! Sad, evo, znam da se Boga bojiš, jer nisi uskratio ni svog sina, jedinca svoga.“ (Post 22,12) Umjesto Izaka bio je žrtvovan ovan, a Abraham i njegovo potomstvo zadobivaju Božji blagoslov, ne po svojim djelima već po vjeri, kako opet nalazimo u Poslanici Hebrejima: „Vjerom Abraham, kušan, prikaza Izaka. Jedinka prikazivaše on koji je primio obećanje, kome bî rečeno: Po Izaku će ti se nazivati potomstvo! – uvjeren da Bog može i od mrtvih uskrisiti. Zato ga u predslici i ponovno zadobi.“ (Heb 11,17-19)

Posljednji Abrahamov polazak odnosi se na njegovu smrt. O njoj Pismo donosi vrlo kratak izvještaj, no apokrif „Abrahamov testament“ posvećuje joj posebnu pozornost kao događaju u kojem Abraham konačno napušta i svoj zemaljski život te prelazi u nepoznato s onu stranu smrti, u ono što poznajemo samo po vjeri. Abrahamova je smrt posljednji korak vjere koji ga je napokon doveo do „obećanog Grada“ u život s Bogom zajedno sa svim pravednicima za koje će Evandelje po Luki reći da borave u njegovu krilu (usp. Lk 16,22). To su svi oni koji su imali Abrahamovu vjeru, njegova djeca po vjeri.

GLOBALIZACIJA RAVNODUŠNOSTI

✉ JOSIP GRBAC

Ovogodišnja je korizmena poruka pape Franje usredotočena na globalizaciju ravnodušnosti. Doduše, Papa ovu poruku upućuje vjernicima i u glavnom govori o tome što bi Crkva kao cjelina, ali i svaki pojedini vjernik, trebali učiniti kako bismo nadišli ovaj fenomen sveopćeg egoizma i ravnodušnosti. No, čitajući ovu poruku, spontano se nameću misli u svezi s našom svakidašnjicom, s problemima s kojima se suočavamo, jednom riječju, ova poruka šalje lekcije u naš sveukupni društveni i politički život. To je potpuno u skladu s dosadašnjim načinom govora pape Franje koji Crkvu ne izdvaja iz sveukupnog života i svim se silama nastoji oduprijeti bilo kakvom elitizmu u Crkvi. Stoga je opravданo njegove poruke čitati i izvan uskog crkvenog konteksta.

Ravnodušnost prema braniteljima

Zar ne možemo govoriti o grijehu ravnodušnosti imajući u vidu već višemjesečne prosvjede hrvatskih branitelja u Zagrebu? Bez obzira kakvo mišljenje imali o njihovim zahtjevima u svezi s materijalnim pravima, sigurno je da je jedan njihov zahtjev opravdan za svakog dobronamjernog građanina Hrvatske. To je zahtjev da se prestane s omalovažavanjem Domovinskog rata i žrtava koje su prinesene na oltar Domovine. Pogotovo kada ovo omalovažavanje stiže od svakojakih ministarskih službenika koji rat nisu iskusili, a svoje prosudbe donose iz udobnih fotela i političkih ili politikantskih pobuda. Na ovaj zahtjev službena vlast uporno ostaje ravnodušna, na čelu s ministrom branitelja. A mogla je po tom pitanju nešto učiniti. No, ravnodušna je i cijelokupan problem prebacuje na neka pitanja koja nisu prioritetna u zahtjevima branitelja i uporno pokušava diskvalificirati ljude koji već mjesecima kisnu pod šatorom.

Ravnodušnost prema građanima

Zar ne možemo govoriti o ravnodušnosti kada u vidu imamo sveopću krizu ove zemlje? U proteklom nekoliko godina nije stvoreno nijedno novo radno mjesto, niti za kunu nije povećan BDP, nije spašeno nijedno poduzeće, još smo se više zadužili. A mi uporno prebacujemo pozornost javnosti na teme koje su sasvim nevažne. Sada nam je glavna tema oko koje se „globalkom“ premještaj uređa predsjednika države. Nova je predsjednica izrekla namjeru da se preseli, no, nije rekla kada, dapače, rekla je kako prije želi napraviti studiju o isplativosti, sigurnosnim uvjetima, i tome slično. Vlada, pak, užurbano radi na premeštaju, što je za standard i život građana sasvim nevažno. Opet smo pronašli „žrtvenog jarcu“ koji će građanima barem malo zasljepliti oči i skrenuti im pozornost od nečije nebrige i nerada. Ovaj primjer pokazuje „globalizaciju ravnodušnosti“ koja već godinama vlada ovim našim prostorima.

Ravnodušnost prema žrtvi

Najjasniji primjer globalizacije ravnodušnosti jest nedavna presuda Haškog suda kojom je odbacio hrvatsku tužbu za genocid. Nekim sterilnim terminološkim razglabljajima o tome što etimološki znači genocid, prebrojavanjem žrtava kao da se radi o krumpirima, apsurdnim tvrdnjama kako se radilo o „preseljenju“, a ne o genocidu, sud je pokazao savršenu dozu ravnodušnosti prema žrtvama, patnji i zločinima koji su se dogodili tijekom nedavnog rata. Valjda su trebali biti ubijeni svi koji su živjeli na prostorima koje je agresor zauzeo. S obzirom da su neki ostali živi, genocida nema! Povezivati broj poginulih s genocidnom namjerom, uvjetovati tvrdnju je li postojala genocidna namjera time koliko je ljudi poginulo, pokazuje nevjerojatnu ravnodušnost prema svemu što se događalo u Domovinskom ratu i još jednom pokazuje kako se radi o politički dirigiranoj presu-



di. Naravno da valja poštivati odluku suda. No, to ne znači da se moramo pomiriti s takvom površnom globalizacijom ravnodušnosti. To se može pokazati drugačijim vrjednovanjem Domovinskog rata i svih žrtava koje su se tada dogodile. U tome nas presuda Haškog tribunala ne bi trebala sprječiti.

Ravnodušnost u Crkvi

Naravno da Papinu poruku moramo ozbiljno shvatiti i u Crkvi. Protiv takve ravnodušnosti nastupila je i nedavna Sinoda o obitelji. Zar nismo katkada previše ravnodušni prema razvedenima i ponovno vjenčanim vjernicima koji se često osjećaju zapostavljenima u Crkvi? Bez obzira na teološka pitanja, ovi ljudi zaslužuju veću dozu naše pozornosti. Ove korizme, smatra Papa, svaki bi se vjernik, a pogotovo crkveni službenik, trebao preispitati o tome koliko je ravnodušan prema onim najugroženijim skupinama ljudi koji žive u našim crkvenim zajednicama. Nemojmo zaboraviti da je Krist, u prisподоби o milosrdnom Samaritancu, kao primjer ravnodušnosti prema jedniku koji je ležao uz cestu, naveo primjer svećenika. Koristeći riječi pokojnog profesora Kresine, možemo se nadati da se taj događaj stvarno dogodio, što znači da se tamo našao jedan beščutni svećenik koji može biti iznimka i nije ogledni primjer ponašanja. No, ako se radilo o izmišljenoj sceni, znači da je Krist namjerno onamo stavio svećenika kako bi svima dao do znanja o razornim čimbenicima koje u Crkvi može imati globalizacija ravnodušnosti.

PAVLINI



PAVLINSKI SAMOSTAN SV. PAVLA PUSTINJAKA

O. JOSIP EUZEBIJE KNEŽEVIĆ

Dragi čitatelji „Ladonje“ (a to znači i dragi župljani), u ovoj Godini posvećenog života koju je papa Franjo proglašio 30. studenog 2014., uredništvo ovog našeg časopisa zamolilo nas je da otvorimo ciklus članaka o redovničkim zajednicama u našoj Porečkoj i Pulskoj biskupiji.

Pavlini, Red svetog Pavla Prvog Pustinja, nastao je u Mađarskoj u 13. stoljeću. Prvi je spomen iz 1215. g., kad je Bartolomej, biskup u Pečuhu, dao pravilo života za pustinjake koji su živjeli u okolici grada. Sljedeći i odlučujući događaj u formiranju (nastajanju) Reda pavlina bilo je izabranje bl. Euzebija Ostrogonskog za poglavara 1250. g. Tad su sv. Pavla Prvog Pustinja proglasili zaštitnikom i uzorom novonastale redovničke zajednice i nazvali se Braća pustinjaci sv. Pavla Prvog Pustinja. Red se brzo širio srednjom Europom, tako da je prvi pavlinski samostan u Hrvatskoj

samostan Majke Božje u Remetama pored Zagreba (otud i samo ime za naselje Remete jer remete na mađarskom jeziku znači pustinjak).

Prvi samostan u Istri

Prvi samostan u Istri bio je Sv. Marija na otočiću u Čepičkom jezeru već 1287., a u Sv. Petar u Šumi dolazimo 1459. g., u napušteni benediktinski samostan. Tu smo bili sve do 1783. g. kad je austrijski car Josip II. ukinuo i konfiscirao (oduzeo zgradu i svu imovinu) samostan i cijeli posjed. Mi, bijeli fratri (pavlini), vratili smo se u Sv. Petar u Šumi 7. 7. 1993. g., nakon 210 godina. Prvi pavlini koji su došli bili su Poljaci p. Konrad, p. Stanislav i br. Andrija iz Hrvatske. Primili smo župu i samostan koji je bio napolje urušen, ali uz njihov trud i pomoć naše biskupije i dobrih ljudi, puno se toga učinilo na obnovi samostana. Ovom prilikom zahvaljujem svima onima koji su nas srdačno prihvatali i pomagali kad smo došli u Sv. Petar u Šumi. I tako su jedni patri dolazili u Sv. Petar, a drugi odlazili. Došao je p. Krzysztof – Krištof (kako su ga ovdje zvali), p. Marko Kornelije, koji je i osnovao Centar za nerođeni život i uredio kapelu

Marije Majke nerođenih. Bila su tu i Super-tarcima draga redovnička braća Tomislav Pafnucije i Alen. Došao sam ja kao mlađdomisnik 2005., bio s p. Krzysztofom pet godina pa je opet došlo do promjene 2010. kad su u Sv. Petar došli p. Czesław (Česlav)





i p. Mario. Vraćam se u Sv. Petar u travnju prošle godine, postajem župnik i poglavar u kući. Mnoge sam molio da mole za mene da mogu prihvati volju Božju za mene u tim danima. Ono što mogu za nas dvojicu ovdje u Sv. Petru u Šumi reći jest da uz svoje slabosti, grijeha i nesposobnosti, želimo služiti ovom narodu koji nam je prirastao srcu. Od početaka svoga postojanja, naš je red bio otvoren za „znakove vremena“, tako da smo, iako pustinjaci, bili otvoreni i za pastoral kad je za to bila potreba. Tijekom povijesti bili smo jedni od prvih u Hrvatskoj koji su vodili i imali škole i fakultete. Ponosan sam na svoju stariju (pojednu) braću pavline koji su živjeli ovdje i u samostanu imali osnovnu školu u 18. stoljeću, učili ljudi raznim zanatima (zidari, stolari), poznata je bila i samostanska biljna ljekarna, ali prije svega, što su ovdje molili i slavili Boga. Između ostalog, zato je samostan i bio ukinut. Tako da je i danas naš red otvoren za potrebe ljudi, zato i jesmo u borbi za nerodjene, za obitelji, otvoreni za novu evangelizaciju prihvaćajući katoličku karizmatsku zajednicu Uskrsli Isus – **Gesu Risorto i Neokatekumenski put** (jedna zajednica, a upravo se održavaju kateheze neokatekumenskog puta za odrasle). Veoma smo radosni zbog ovih zajednica u našoj župi jer i mi rastemo u vjeri zajedno s njima.

Običan dan

Jedan običan dan počinjemo u 6:15 ujutro kad molimo časoslov (ponekad ja zaspem pa me p. Czeslaw budi hladnom vodom) i imamo pola sata razmatranja (meditacije) Božje riječi. Slijedi jutarnja sv. misa u 7:30, a nakon sv. mise doručak i ostale svakidašnje obaveze, stvari, susreti, ispovijedi... Ručamo oko 12:30, kako sad nemamo kuhara ni kuharice, kuhamo sami ili imamo od jučer (*ni nan slabo*, vidi se na meni). Kokice (čistokrvne talijanke i patuljaste hrvatice) nose nam prava „eko“ jaja, a *petehi* (osobito Rocky – ovaj u naručju) bude nas i susjede već u 3 ujutro. Pater Czeslaw, kad ima slobodnoga vremena, rado odlazi u *bošku* (šumu) u šetnju i na odmor duše i tijela, ali i u potragu za gljivama, što mu jako dobro ide. Poslijepodne su večernje sv. mise u Sv. Petru i Sv. Ivanu i Pavlu u Zabrežanima – Žgrabićima, večernje molitve, zajednice. Ponekad biva tako da se navečer i ne vidimo, tek sutradan u kapeli.

Dragi čitatelji, neka vas ovaj skromni članak potakne na molitvu za nas pavline, da budemo ponizni poslužitelji Božjeg milosrda, ljubavi i milosti ovdje u Sv. Petru i našoj Istri. Sve vas blagoslivljam i pozdravljam iz srca Istre – Sv. Petra u Šumi.

U SPOMEN

Petar Božić



Dana 3.siječnja 2015.godine preminuo je okrijepljen svetim sakramentima Petar Božić. Pokojni Petar je preko pedeset godina bio zvonar u buzetskoj župi. Zvonjavom je župljane župe Buzet pozivao na zajedništvo svete mise, na susret s Kristom, a mnoge je zvonjavom otpratio na vječni počinak. Pokojnik je rođen u Kaldiru 2. 9. 1937. godine, a sa suprugom Mirandom 1961.godine došao je u Buzet. Imali su četvero djece. U Buzetu se zaposlio i stekao mirovinu. Pokopan je na buzetskom groblju 5. 1. 2015.godine. Pokoj vječni daruj mu, Gospodine.

Župa SV. ANDRIJE APOSTOLA - Rabac



RIPREMILO ŽELJKO MRAK I VLČ. STIPAN MIŠURA

Djeca su prva shvatila pripadnost župi Rabac, jer njihovi roditelji su doselili iz različitih mesta Labinštine i Istre. Tako je počela formacija župnoj pripadnosti koju su kasnije prihvatali i odrasli od djece. Posebni rast u pripadnosti župnoj zajednici osjetio se kad smo slavili zaštitnika župe Sv. Andriju sa prigodnim programima i redovitim slavljenjem svete krizme u župi jer su dotad krizmanici primali krizmu u Labinu.
Treba napomenuti da župljeni Rapca i djeca i odrasli ne vole ukalupljenost i krutost već traže od svećenika puno razumijevanja i topline, riječi su župnika Stipana Mišure.

O povijesti župe

Župa Svetog Andrije u Rapcu osnovana je 09.lipnja 1974. odlukom biskupa Dragutina Nežića. Prvi župnik bio je Ivan Žufić, koji je bio vizionar i predvio razvoj

Rapca kao turističkog mjesta. Rabac je u to vrijeme imao sagrađene neke hotele i počele su se graditi privatne kuće, te se Rabac počeo razvijati kao pravo turističko mjesto sa potrebnim sadržajima. Župnik je forsirao izgradnju župne kuće , koju je dobio na vlastito ime, jer nije mogao dobiti na ime župe, te je bio često puta prijavljivan vlastima da gradi crkvu umjesto kuće. Uz teške napore uspio je u tome i osamdeset godina preselio je u Rabac. Prije svoje smrti 29.8.1988.u oporuci je ostavio kuću Župi, koju je izgradio crkvenim novcem. Isto tako radio je na obnovi crkve Sv. Andrije u Rapcu. Od 1988.-1994. Župnik je bio Josip Grbac koji je imao velikih problema oko prebacivanja vlasništva kuće, oporukom ostavljene, u vlasništvo župe jer su vlasti tražile veliki iznos novca tek je 29.5.1989. uspio u tome. Za župnika Josipa Grpcu treba istaknuti brigu za prognanike i rad Caritasa u Rapcu koji se vodio za cijelu biskupiju. Od 1994. - 1998. župnikom je postao Vilim Grbac. Za to vrijeme treba istaknuti pastoralni rad župe i početak istinskog formiranja župe zajedno sa sadašnjim župnikom Mišurom koji je u to vrijeme bio pastoralni suradnik u Labinu i Rapcu. Treba istaknuti za to vrijeme da je obnovljen

krov i strop crkve Sv. Andrije. Sadašnji župnik Stipan Mišura preuzeo je župu od mons. Vilima Grpca 01.listopada 1998.g. Treba istaknuti da je župnik S.M. izgradio sadašnju kapelu za što je trebao izbaciti 150 kubika materijala koje je pok. župnik Žufić morao ubaciti naredbom tadašnje vlasti u Labinu. Napravljena je kapela u prizemlju od 130 m2 gdje se u zimskom periodu od 01.listopada do Uskrsa održavaju liturgijska slavlja.

Neki brojčani pokazatelji

Rabac broji oko 1600 stanovnika od toga je oko 1200 katolika. U 2014.g. krštenih je bilo 17, prvopričešnika 8, krizmanika 20, umrlih 10 i vjenčanih 5.

Župni zbor

Zbor ima dvije voditeljice Žanet Orosi i Jelenu Štifanić. Zbor sačinjavaju samo djeца i mladi svih uzrasta uglavnom djevojčice. Veličina zbara je promjenljiva ovisno o generacijama djece. Osim na liturgijskim slavljima u župi zbor sudjeluje i na slavljima i natjecanjima u drugim mjestima. Godinama se odlazio na susret crkvenih zborova u Vodnjan gdje je od 8 nastupa do biveno 20 nagrada. Zbor je sudjelovao i na



Bonafestu u Vukovaru 2007. Zbor ima 10 vlastitih pjesama od kojih su neke napisali župljeni, dvije pjesnik Daniel Načinović a uglazbila je voditeljica Žaneta Oroshi.

Župno vijeće

Župno vijeće čine: Ivica Kralj, Marica Kralj, Žanet Oroshi, Robert Oroshi, Ljupko Ilić, Branko Smoković, Narciso Smoković, Izabela Načinović, Anka Dundara, Ave Licul, Violeta Škopac, Astrid Kos, Ingrid Zustović Batelić, Gracijela Čekada, Marija Franković. Treba istaknuti da je Župno vijeće vrlo aktivno te pomaže župniku kod donošenja važnih odluka za župu.

Caritas

Aktivnosti vode tri župljanke: Marica Kralj, Gracijela Čekada i Ana Matošević koje se brinu o starijim i nemoćnim župljanima te pomažu potrebite u Rapcu i Ripendi.

Aktivnosti mladih

Mladi su angažirani u velikom broju. Ministiraju svi pravopričesnici, prije i poslije Prve pričesti, javljaju se sami jer žele ministirati. Na Veliki četvrtak održava se obred pranja nogu – župnik pere noge ministrantima (12 ministranata – apostola). Organiziraju se i održavaju igrokazi i drame („Svećenik krvave haljine“ „Svi me vole samo tata ne“ , nekoliko drama o drogama itd). Odlazilo se na susrete katoličke mlađeži u Sisak 2012. i u Dubrovnik 2014.

gdje je bilo oko 35 mladih. Mladi su posjetili i zbratimljenu župu u Beilingries u Njemačkoj i bili u obilasku sjeverne i srednje Bosne, te posjetili Bugojno, Travnik, Zenicu i Odžak. Bili su i na promociji knjige „Biser Uskoplja“ župnika Štipana Mišure u Pastoralnom centru na Kaptolu u Zagrebu gdje su otpjevali nekoliko pjesama. Na dan zaštitnika Župe , Sv. Andrije, mladi sudjeluju u velikom broju u zboru, u igrokazu i glazbeno-instrumentalnim točkama.

Zauzeti laici

Puno je župljana aktivno u župi. Treba istaknuti neke: Ivica Kralj i Narciso Smoković u pastoralnom dijelu i u pomoći kod uređenja okoliša crkve Sv. Andrije. U uređenju okoliša crkve sudjelovala je Iride Vidaković i puno drugih župljana. Veliki broj župljana također je pomogao finansijski za uređenje okoliša crkve Sv. Andrije. Za proslavu zaštitnika župe Sv. Andrije organizira se program i zakuska u čemu sudjeluje cijela župa. Hodočastilo se u Rim nekoliko puta. Svake godine na Malu Gospu hodočasti se u Labin, pješači se iz Rapca do Gornjeg Labina.

Posebno za istaknuti

Od Uskrsa se mise održavaju u uređenom prostoru ispred crkve Sv. Andrije u Rapcu. Nedjeljom se Evandjele čita na stranim jezicima, nekad i na 7 jezika, s time da misa nikad ne traje duže od jednoga sata. Župa nema prave župne crkve, postoje crkvica Sv.



REPORTAŽA



Andrije od 64 m² i kapela u župnoj kući od 130 m² koja privremeno služi mjesto župne crkve. Već petnaestak godina traži se lokacija za novu crkvu-novi pastoralni centar. Radi nedonošenja urbanističkog plana Rapca to još nije riješeno. Novi pastoralni centar i nova crkva, u dogovoru sa bivšim biskupom Ivanom Milovanom, do-nijeta je odluka zajedno sa župnim vijećem da budu posvećeni blaženom Miroslavu Bulešiću, prije njegovog proglašenja blaženim. Ove godine 21.01. biskup Dražen Kutleša u razgovoru sa župnikom prihvatio je taj prijedlog. Čeka se novi urbanistički plan da bi se to moglo realizirati. Kao posebnost se može navesti stari oltar u kapeli koji je poklonio blaženi Alojzije Stepinac Pazinskom kolegiju i na kojem je služio misu blaženi Miroslav Bulešić.

Riječ župnika

U župi sam od 11.12.1992. Dvije godine u Hotelu Hedera sa prognanicima. Četiri godine u potkovljvu župne kuće. Sa mnom je došao i umirovljeni svećenik iz Saraje-

va vlč. Jozo Tomić, zvani „Ujak“ koji je umro u Rapcu 19.01.2006. Čim sam došao u Rabac biskup Antun Bogetić imenovao me je pastoralnim suradnikom župnicima u Rapcu i Labinu, Josipu i Vilimu Grpcu. Stavio sam im se na raspolaganje za njihove potrebe. Ponudili su mi da prihvatom neku od župa na Labinštini. Posebno su tražili da prihvatom župu Rabac 1994. kad je župnik Josip Grbac otišao u Rijeku. Odbio sam jer nisam bio siguran da će se moći prilagoditi ovom mentalitetu Istre i Labinštine. Nisam pronalazio načine kako bi pristupio vjernicima. Preuzimanjem školskog vjerouauka u Rapcu zbljedio sam se s djeecom a preko njih i sa njihovim roditeljima i rođinom. Uvidio sam da rabačka djeca traže od svećenika pažnju, dobrotu i ljubav. Time sam video šansu kako ih mogu pridobiti za aktivno sudjelovanje u župi. Počeli smo sa djećjom misom koja se održavala godinu dana gdje je bilo od 40-70 djece uključujući i prognanike.

Sljedeće godine djeca su bila priključena odraslima na misi ali su ona predvo-

dila misno slavlje u župi, ministriranjem i pjevanjem. Tako je formiran i zbor djece i mladih. Djeca su prva shvatila pripadnost župi Rabac, jer njihovi roditelji su doselili iz različitih mjesta Labinštine i Istre. Tako je počela formacija župnoj pripadnosti koju su kasnije prihvatili i odrasli od djece. Posebni rast u pripadnosti župnoj zajednici osjetio se kad smo slavili zaštitnika župe Sv. Andriju sa prigodnim programima i redovitim slavljenjem svete krizme u župi jer su dotad krizmanici primali krizmu u Labinu. Treba napomenuti da župljani Rapca i djeca i odrasli ne vole ukalupljenost i krutost već traže od svećenika puno razumijevanja i topline. Župljani i djeca ne vole kritiku ali lijepom riječju može se puno postići. Uvidjevši mogućnost kako se priлагoditi vjernicima u Rapcu, a na uporno inzistiranje biskupa Ivana Milovana i vlč. Vilima Grpca 1998. prihvatio sam župu Rabac.

REPORTAŽA



Rekli su....članovi župnog vijeća

Anka Dundara

Naše Župno vijeće sastaje se tri, četiri puta godišnje, ovisno o potrebi, a redovito prije proslave Sv Andrije, odnosno prije Pricači i Krizme. Često smo se sastajali da bi nam velečasni dao neke nove informacije, ali smo se sastajali i kad smo mi morali donijeti neku odluku. Sad kad razmišljam o tome, zapravo mogu zaključiti da smo uviјek imali slična mišljenja, pa smo se oko svega lako usuglasili! Veliki broj sastanka Župnog vijeća odnosilo se na izgradnju nove crkve, ali nažalost s tom temom nismo daleko stigli, jer to ipak ne ovisi o nama. Sastanke Župnog vijeća ja doživljavam kao ugodno druženje s prijateljima, gdje svatko može iznijeti svoje ideje i reći svoje mišljenje bez ustručavanja!

Narciso Smoković

Smatra da tako treba nastaviti sa radom pa ćemo imati ljepšu sliku naše župe. Župnik nas upotpunjava u našem radu, a vijećnici

daju prijedloge o raznim odlukama. Vijećnici su predložili idejno uređenje okoliša crkve Sv. Andrije i mjesto gdje bi se izgradila nova crkva i pastoralni centar. Župno vijeće raspravlja o svim pastoralnim stvarima i organizaciji proslave blagdana. Odnos župnog vijeća sa župnikom je vrlo demokratski jer župnik nikad ne nameće svoje odluke. Sve odluke se zajednički donose tako župnik poštuje mišljenje vijećnika. Na sjednicama je odaziv vijećnika u velikom broju.

Na sjednicama se raspravlja o problematici župe i ostalim pitanjima koja se tiču župljana.

Astrid Kos

Zadovoljna sam s radom župnog vijeća. Vrlo je važno imati fleksibilnog župnika jer je onda vrlo lako donositi odluke. Imamo župnika koji razumije i mlade i starije župljane. Kod donošenja odluka nema amenovanja već svatko iznosi svoje mišljenje i onda dolazi do usuglašavanja.



Stari oltar u kapeli, poklon bl. Alojziju Stepinca Pazinskom kolegiju i na kojem je služio misu bl. Miroslav Bulešić.

Luka Planinić iz Pazina, hrvatski je pobjednik natjecanja “Juvenes Translatores”

PRIPREMIO ŽELJKO MRAK

Europska je komisija 2. veljače objavila imena pobjednika godišnjeg natjecanja u prevođenju za učenike srednjih škola pod nazivom „Juvenes Translatores“. Najbolji hrvatski predstavnik bio je Luka Planinić, učenik Pazinskoog kolegija.

L: Luka, što je to „Juvenes Translatores“?

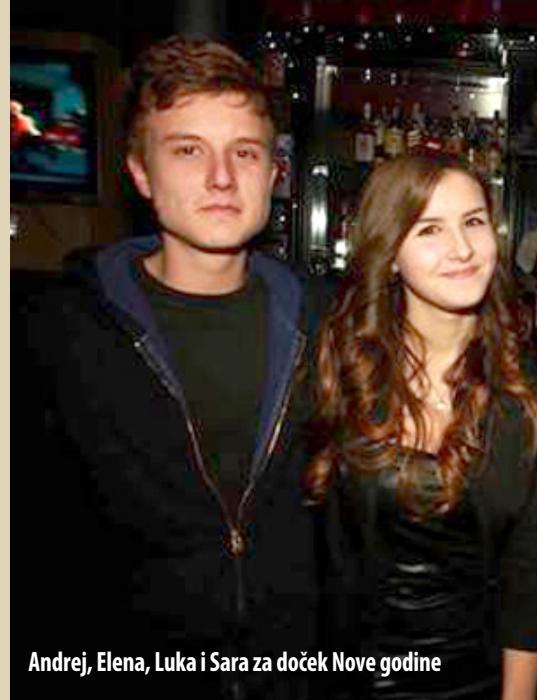
Juvenes Translatores (lat. mladi prevoditelji) jest natjecanje sedamnaestogodišnjih učenika srednjih škola u prevođenju diljem zemalja Europske unije. Cilj je na-

tjecanja potaknuti učenje stranih jezika i omogućiti mladima da steknu dojam o tome kako je to biti prevoditelj.

L: Kakva su pravila natjecanja?

Natjecanje, tj. sam čin prevođenja, traje 2 sata i započinje istovremeno u svim uključenim školama.

U natjecanju u svakoj školi može službeno sudjelovati dvoje do petro prijavljenih učenika, a škola može dopustiti i ostalim učenicima da neslužbeno sudjeluju, no njihovi prijevodi neće biti pregledani od strane Europske komisije. Natjecanje se mora provesti u pravednim i nepristranim uvjetima, bez upotrebe računala ili drugih



Andrej, Elena, Luka i Sara za doček Nove godine

elektroničkih uređaja, a sudionici moraju prevoditi samostalno, dakle, bez pomoći nastavnika ili u grupama.

L: Od kada se natjecanja održavaju i kada je Hrvatska prvi put službeno sudjelovala?

Natjecanje se održava od 2007. godine, a Hrvatska je prvi put službeno sudjelovala 2013. godine kada je pobjedu odnijela Ivana Busch iz zagrebačke XVI. gimnazije.

L: Samim sudjelovanjem, a posebno pobjedom, obradovali ste mnoge, posebno svoje kolege i prijatelje u Kolegiju?

Primio sam puno lijepih i iskrenih čestitki, mnogi su mi pružali podršku i dragi mi je da se cijela Škola može ponositi time.

L: Ravnatelj Pazinskog kolegija, dr. Alejandro Castillo Jimenez, i profesori izuzetno su ponosni na svoje učenike i Vi ste najsvježiji primjer i razlog toga ponosa. Na ovom je natjecanju školska koordinatorica bila Sandra Sloković, a mentorica Katarina Brešić Šegota. Što nam možete reći o njima?

Profesorica Sandra Sloković bila je zadužena za organizaciju i provedbu natjecanja u našoj školi koja je doista protekla izvrsno, atmosfera je bila vrlo ugodna, a natjecanje dobro organizirano. Moja mentorica, prof. Katarina Brešić Šegota, zapravo je zaslужna za moje sudjelovanje na natjecanju jer sam se na njezin prijedlog odlučio okušati u prevođenju. Drago mi je što mi je ona, kao i Škola, pružila priliku biti dijelom ovakvog predivnog događaja.



Majka Anita, sestra Lucijana, Luka, sestra Petra, sestra Božica

RAZGOVOR



Ravnatelj Alejandro Castillo Jimenez, Luka Planinić, mentorica Katarina Breščić Šegota i organizatorica natjecanja prof. Sandra Sloković.

L: Tko je zapravo Luka Planinić?

Rođen sam 3. ožujka 1997. u Bosni i Hercegovini u gradu Ljubuškom gdje sam živio do svoje 10. godine.

Nakon toga sa svojom majkom i trima sestrama preselio sam u Trpanj na poluotoku Pelješcu gdje sam onda završio osnovnu školu. Prilikom upisa u srednju školu dosegli smo se u Pazin gdje trenutno pohađam Pazinski kolegij – klasičnu gimnaziju.

L: Za učenike i profesore Pazinskog kolegija kažu da su jedna velika obitelj. Vaša iskustva?

Ja se jedino mogu složiti s time jer smatram da u Kolegiju vlada jedna predivna atmosfera zajedništva na koju se vrlo lako naviknete čim postanete dijelom te velike obitelji.

L: Učenik ste prve generacije Jezične gimnazije u toj prvoj hrvatskoj katoličkoj srednjoj školi s pravom javnosti?

Ja sam prvenstveno trebao upisati klasični smjer jer tada još nisam znao za jezični, no igrom slučaja uspio sam upisati željeni smjer (jezični) i drag mi je što sam tako odabrao jer želim učiti strane jezike. Smatram da je to bila dobra odluka i ne bih ju mijenjao.

L: Odrastanje, osnovna škola, Kolegij...planovi za nastavak studija?

Već sam 4. godina jezičnog smjera gimnazije, veselim se studiju, ali i žao mi je što napuštam Kolegij. Želio bih studirati strane jezike, prvenstveno francuski i njemački i nadam se da ću upisati željeni fakultet. Kolegij će mi uvijek ostati u dobru sjećanju jer je to bila jedna vrsta prekretnici.

ce u mojoj životu, ali i odskočna daska za buduće uspjeha.

L: Što biste poručili čitateljima Ladonje?

Želio bih zahvaliti što sam imao priliku podijeliti ovo svoje novo i neobično iskustvo s vama i nadam se da će se netko možda prepoznati u mojoj prići i shvatiti da se zapravo trudom i upornošću postižu željeni rezultati.

L: Upućujem Vam iskrene čestitke na ovom vrijednom priznanju i zahvalu za dostoјno predstavljanje Pazinskog kolegija i Hrvatske u državama članicama EU i šire.

Hvala Vam lijepa na svemu.



Mentorica Katarina Breščić Šegota i Luka



Majka Anita, Luka, sestra Lucijana, sestra Božica, sestra Petra

Predsjednica Kolinda Grabar-Kitarović primila izaslanstvo Svetе Stolice



ZAGREB Nadbiskup Janusz prenio je predsjednici Grabar-Kitarović dobre želje i čestitke Svetog Oca na njezinu izboru, jamčeći da će Vrhovni Svećenik moliti za hrvatski narod. Predsjednica Republike Hrvatske Kolinda Grabar-Kitarović primila je posebno izaslanstvo Svetе Stolice koje je sudjelovalo na svečanosti inauguracije u nedjelju 15. veljače u Zagrebu. Sveti Otac za tu prigodu imenovao je izvanrednog izaslanika mons. Juliusza Janusza, apostolskog nuncija u Sloveniji, a u njegovoj su pratnji bili mons. Alessandro D'Errico, apostolski nuncij u RH, i o. Ivica Hadaš, DI. Nadbiskup Janusz prenio je predsjednici Grabar-Kitarović dobre želje i čestitke Svetog Oca na njezinu izboru, jamčeći da će Vrhovni Svećenik moliti za hrvatski narod. Predsjednica je srdačno zahvalila na dobrim željama i čestitkama i zamolila ga da priopći papi Franji da će posebnu pažnju iskazivati prema vjerskim zajednicama u Hrvatskoj. Zatim se osvrnula na dobre odnose između Svetе Stolice i Hrvatske, te između Crkve i države. Osim toga rekla je da se nada kako će u skoroj budućnosti moći i osobno izraziti te svoje osjećaje Svetom Ocu. (IKA)

Evangelje života i drama pobačaja (II. dio)

Smatram da velik potencijal za razvoj Pokreta za život u Hrvatskoj ima inicijativa 40 dana za život. Tri su ključna elementa ove inicijative u kojoj je dosad sudjelovalo više od pola milijuna ljudi diljem svijeta: molitva i post, miroljubivo bdjenje ispred bolnica i klinika u kojima se obavljaju pobačaji te senzibiliziranje lokalne zajednice za ovaj problem. Prva kampanja u Hrvatskoj održana je u Zagrebu tijekom korizme 2014., a tijekom druge jesenske kampanje uključilo se još 5 hrvatskih gradova. U proljetnoj kampanji koja je upravo u tijeku, a započela je na Pepelnici 18. veljače sudjeluje 10 hrvatskih gradova. Svakim danom od 7 do 13 sati, do 29. ožujka, ispred ulaza u pulsku bolnicu (Santorićeva ulica) održava se u tišini bdjenje volontera koji svojom molitvom i prisutnošću žele biti znak nade za brojne trudnice koje misle da im je pobačaj jedino rješenje. U Puli su sestre Milosrdnog Isusa pokrenule jednu hvalevrijednu inicijativu, *Jerihon*, u kojoj su molitelji u pulskoj bolničkoj kapelici održavali danonoćno bdjenje za život.

Milost Božja koju zazivamo i otvaramo joj se po vjeri, molitvi i postu temelj je za svaki angažman i istinsku promjenu. Milost Božja dolazi do konkretnog čovjeka i mijenja ga: daje snagu ženi u prihvaćanju djeteta, pokazuje joj izlaz, liječi njezine rane. U sadašnjem obnovljenom angažmanu mnogih treba prepoznati plod molitava brojnih zajednica diljem Hrvatske koje se u župama redovito okupljaju moleći na ovu nakanu. Izvještaji klinika pokazuju da dolazi i do 75 % pada broja pobačaja za vrijeme molitvenih inicijativa. Ipak, nije pitanje broja, već onog jednog života koji će biti spašen. U Talmudu stoji: *Tko spasi jedan život, spasio je cijeli svijet.*

Iskustvo svetaca koji na dublji način proniču stvarnost, otkriva nam težinu drame pobačaja. Nepochten povod za što je Gospodin pozvao s. Faustinu Kowalsku na molitvu Krunice Božjeg milosrđa, danas toliko ljubljenu u Božjem narodu, bilo je pružanje zadovoljštine za grijeha pobačaja, a u svojim spisima ostavila nam je svjedočanstvo kako je najteže patnje podnosiла kao zadovoljštinu za ovaj grijeh koji se činio u njezinu narodu.

Majka Terezija govorila je kako nema većeg siromaha negoli je to nerođeno dijete i njegove majke koja ga želi pobaciti. Papa Franjo neprestano poziva kršćane da idu na periferije – *po kršćanima Krist želi*

ući u takve situacije smrti i donijeti nadu, uskrsnuće, ali pružiti i znak milosrđa za one žene koje su pobacile. Kolike su žene koje uvek iznova isповijedaju pobačaj koji su možda učinile i prije 30 godina? Bog im je oprostio, ali one same sebi ne mogu oprostiti. Još je teže što mnogi vjernici i ne znaju što je pobačaj. Da, osjećaju u svome životu razorne posljedice ovog grijeha, ali nisu svjesni da su one tu jer se nisu pokajali i izmirili s Bogom, svojim djetetom, koje je u nebu, i samima sobom. (*Tob 12,10; Rim 6,23*) Nadalje, valja znati da svi katolici, koji na bilo koji način sudjeluju u pobačaju, pa i savjetom, ili plativši za zahvat, ako dođe do izvršenja pobačaja, sami sebe isključuju iz crkvenog zajedništva. Bog uvek nudi mogućnost oproštenja i novoga života, ali čovjek da bi primio ovu milost, mora prihvati težinu svoga čina i istinski se pokajati jer je sudjelovao u ubojstvu nevina ljudskog bića.

Udruga Betlehem pokrenula je zatvorene seminare za iscjeljenje žena ranjenih pobačajem – da povjeruju u Božje milosrđe. Trebalо bi razmišljati o pokretanju sličnih seminara i u Istri, i ne samo za žene, već i za muškarce. Nadalje, kao važan korak u promicanju kulture života bila bi izgradnja prihvatališta za nezbrinute trudnice u Istri, uspostava mreže koja će im pomoći naći posao, stan, grupe za potporu, lobiranje za učinkovitiju postupak posvajanja, osmišljavanje medijskih projekata senzibilizacije javnosti i sl. Mislim da velik potencijal u sprječavanju tolikih nečujnih tragedija ima biskupijsko obiteljsko savjetovalište u pulskoj bolnici. Zašto se ne bi u župama pokušalo osvijestiti i educirati ljudе da postoje oni koji će pomoći; pozvati ljudе na angažman, kazati trudnicama da nisu same. Ako postoji vizija koju znamo prenijeti, ljudi će se odazvati. Ali prije svega jest post i molitva za majke i očeve, njihovu nerođenu djecu, medicinsko osoblje, političare, aktiviste za život. Veoma lijepa pobožnost koja se raširila jest praksa duhovnog posvojenja nerođenog djeteta i molitva za njega tijekom 9 mjeseci – molitelj uviđa da se tu ne radi o brojevima, već o jednoj konkretnoj ljudskoj egzistenciji. Očinstvo i majčinstvo nije samo pitanje biologije, već se ostvaruje i prijenosom mudrosti, povijesti, vjere, a sigurno i ako netko po mojim molitvama i angažmanu primi mogućnost rođenja. (*Ps 113,9; Iz 54,1*)

Za dublji uvid u ovu dramu, ali i poziv na odgovornost, preporučam proroč-



ku encikliku pape Ivana Pavla II. – *Evangelje života*. Isto tako i svjedočanstvo dr. Bernarda Nathansona, koji je bio jedan od ključnih aktivista koji su doprinijeli legalizaciji pobačaja u SAD-u, te njegova puta prema obraćenju, iznesenog u knjizi *Iz smrti u život*. Brojne su publikacije o ovome problemu objavljene u izdavačkom nizu *Nonnatusa*.

„Neki Samarijanac putujući dođe do njega, vidje ga i sažali se...“ (Lk 10,33) To sažaliti – znaš li što znači? Dopusti Bogu da s tobom podijeli bol svojega srca. Jer ako je ikome stalo do tog ranjenog čovjeka, onda je to Bogu, i ako itko osjeća patnju toga djeteta, te žene, onda je to Bog. Jedna od stvari iz Svetoga pisma koja me uvijek uzdrma jest ta da Bog plače. (Lk 19,41; Iv 11,35) I Bog traži čovjeka molitve s kojim će podijeliti bol svojega srca i po kojem će zagrliti one koje pate. Bog je otac siročadi – ako i majka zaboravi svoje nerođeno dijete, Gospodin će ga primiti u svoje ruke. (Iz 49,15-16; Ps 27,10)

Dira li te ovo što čitaš? Izaziva li u tebi barem malo nemira? S nelagodom promatramo epizode iz prošlosti i čudimo se kako su tako mnogi ljudi mogli ostati nije mi i inertni naspram tolikih nepravdi. Buduće generacije i nas će promatrati i pitati se kako smo se mi postavili prema teškim nepravdama koje se danas čine: od onih nad nerođenima, do žena čije se majčin-

stvo obezvrijeduje, eksplloatira... *niti jedna majka, nijedno dijete ne zasljuže pobačaj.*

„Izbavljaj one koje vuku u smrt; osloboди one koje vode da ih pogubel! Otvoraj usta svoja za nijemoga, za stvar ostavljenoga!“ (Izr 24,11; 31,8)

Danas je u svijetu pobačaj prvotni uzrok smrti. Ali, to nije samo broj, to je jedna Ana, to su Ema, Luka, Tomislav... djeca koja nikad neće ugledati svjetlo dana. A što je s tisućama majki koje cijeli život pate zbog toga što su nasjele na laž da je pobačaj rješenje razorenim obiteljima, izgubljenim sudbinama...

Pobačaj se ne događa u Saboru, ne događa se na Pantovčaku, ne događa se u Banskim dvorima – on se događa u tvojem kvartu, u bolnici u kojoj si se rodio, pokraj koje svakodnevno prolaziš. U njoj se godišnje obave na stotine pobačaja. Ne možemo pred ovim biti ravnodušni.

„Zaista, kažem vam, što god učiniste za jednoga od ove moje najmanje braće, meni učiniste!“ (Mt 25,40) U ovim evanđeoskim riječima skriva se tolika sila koja je tijekom povijesti pokrenula nebrojene ljude da se odvaže mijenjati svijet. Čovjek živi jedino kada se daje za ideale, vrijednosti, u konačnosti za Boga. Dragi čitatelju, pozivam te da se odvažiš i uključiš u nešto veliko i važno – *izgradnju civilizacije života*. (ELIGIO Belullo)

Ispravak

U prošlom broju u prvom dijelu ovog članka pogreškom je u rečenicu: „Muž i žena u bračnom zajedništvu koje rađa trećim na neki nači bivaju ikonom Presvetoga Trojstva“, uneseno “trećim djetetom”. Naime, već i prvim djetetom (trećim u odnosu na oca i majku) obitelj dolazi do svojeg simboličnog ispunjenja i postaje ikonom Trojstva.

40 dana za život - Pula

www.40danazazivot.com
e-mail: 40danazazivotpula@gmail.com
facebook: 40 dana za život - Pula
telefon: 091/985-2163

Obiteljsko savjetovalište porečko-pulske biskupije

gđa Anđelina Greblo – 091/2635-063

Udruga Betlehem Pula

telefon: 099/4143-460
facebook: Udruga Betlehem Pula

Molitvena zajednica Treće srce

Samostan svetoga Franje, Pula, utorkom nakon večernje sv. mise

Crkva Krista Spasitelja, Veli Vrh, Pula, utorkom nakon večernje sv. mise

Bolnička kapelica svetog Mihovila, Pula, utorkom zimi od 17 h, a ljeti od 18 h

Mjesečni molitveni susret za život

Svake prve subote u pulskoj bolničkoj kapelici svetog Mihovila u 17 h

Duhovnici dostupni za razgovor

fra Đuro Vuradin, Samostan svetoga Franje, Pula – 098/9189-800
o. Euzebij Knežević, Pavlinski samostan, Sveti Petar u Šumi – 095/1973-750



Don Francesco Bonifacio

TRST Krajem prosinca prošle godine vjernicima je u crkvi sv. Jeronima u Chiarboli predstavljen mozaik u znak sjećanja na žrtvu istarskog mučenika don Francesca Bonifacia. Chiarbola je tršćanski predio u kojem je nastanjen velik broj obitelji istarskog podrijetla. Don Francesco je ubijen *in odium fidei* 11. studenog 1946., a blaženim je proglašen u bazilici San Giusto u Trstu 4. listopada 2008. godine. U Grožnjanu 15. studenog 2008. odana mu je počast u nazočnosti pet biskupa te velikog broja svećenika i vjernika.

Ideja i realizacija umjetničkog djela zasluga je suradnje o. Federica Pelicona, iz duhovne i umjetničke škole centra Aletti u Rimu pod ravnateljstvom o. Marka Ivana Rupnika, a trojice studenata koji su diplomirali u školi mozaika u Spilimbergu. Mozaik predstavlja poslijeratnu tragediju u kojoj su ubijeni mnogi nedužni, a posebno se ističu don Francesco Bonifacio, don Miro Bulešić te drugi svećenici. Neki su od njih nestali u fojbama, neki su potajice sahranjeni na grobljima, a neki su, poput don Francesca Bonifacia, u potpunosti nestali na nepoznatom području istarske zemlje. Mozaik je postavljen u crkvi s lijeve strane

i proteže se kroz cijelu apsidu kapele sv. Sakramenta što je ujedno i mjesto sakramenta pomirenja.

U središtu mozaika ističu se dvije figure: s jedne strane Krist, a s druge blaženi don Francesco. Krist na ramenima nosi izgubljenu ovcu koja predstavlja čovjeka ubojicu. Lice joj je bezopasno, vrlo slično Isusovu zbog njegova milosrđa. U ruci, koju pridržava Isus, drži kamen kojim zadaje posljednji udarac svećeniku. Značaj nalazimo u Isusovoj muci i uskrsnaruću, činu kojim je na sebe preuzeo sve zlo, sav grijeh svijeta. S desna Kristu nalazimo don Francesca u svećeničkoj odjeći na koju je položena štola, znak moći službe, a desnou rukom podiže žrtveni kalež. Žrtva ga poistovjećuje s Gospodinom. Između ovih dvaju likova nalazimo kruh, kruh koji je bijele boje kao simbol svetosti onih koji idu prema Bogu, dok je Kristova aureola u potpunosti pozlaćena jer sjaj u svetosti nebeskog Oca.

U dijelu apside nalazimo jednostavan natpis koji priziva proročanstvo i nalazi čvrstoću u Blaženikovu životu: *Isus ljubi one koji su ga razapeli, za njih moli oprost kod Oca*. U nedjeljnoj homiliji izrekao je

ovo rečenicu osvrnuvši se na Isusovu ljubav prema svojim krvnicima, i to samo nekoliko dana prije svog ubojstva. Nekoliko dana kasnije, točnije 11. studenog 1946. godine, Kristova je ljubav ostvarena u mučeništvu blaženog don Francesca riječima oprosta prema njegovim ubojicama.

Novi je mozaik učinjen na zahtjev biskupa te na prijedlog katoličke organizacije iz Trsta, organizacije laika, koju je don Francesco ljubio i koju je preporučao svim mladima, s ciljem da se cijeloj tršćanskoj Crkvi pruži mjesto okupljanja i molitve, a na spomen i sjećanje don Bonifacia kao žrtve te kako bi započeo put pomirenja s prošlošću ljudi ovih naših krajeva. U žrtvama istarskih mučenika – blaženih don Francesca Bonifacia i don Mira Bulešića – da se pronađe snaga kojom će se prebroditi sve patnje i boli ljudi iz ovih naših krajeva koje su proizašle iz poratnog razdoblja. (Mario Ravalico)

Blagdan sv. Janje

UMedulinu je u srijedu 21. siječnja proslavljen blagdan nebeske zaštitnice Župe i mjesta, sv. Janje, ili sv. Agneze. Misno je slavlje predvodio fra Željko Klarić, iz pulskog franjevačkog samostana sv. Ivana Krstitelja, u suslavljisu o. Đurom Hontićem i o. Nikicom Battistom. Na početku se okupljenima obratio župnik, vlc. Ante Močibob. Na misnom su slavlju sudjelovala i djeca iz medulinske osnovne škole zajedno s nastavnim osobljem. „Danas slavimo sv. Janju, djevojku koja je očuvala svoje dostojanstvo i dala život za Isusa Krista“, naglasio je propovjednik na početku mise. Nakon kratkog uvoda o životu sv. Janje p. Klarić je u prigodnoj homiliji naglasio kako je nama danas teško zamisliti okolnosti u kojima je sv. Janja podnijela mučeništvo za Krista, ali da smo i mi danas, kao i sve duge generacije, pozvani slijediti sv. Janju u njezinoj ljubavi.

vi prema Kristu. A ona je u svome životu samo odgovorila na Božju ljubav prema čovjeku. Agneza je dobila nagradu za svoj život: Božju blizinu te zajedništvo s anđelima i svetima. Ona je u svome životu živjela život Isusa Krista, koji je umro da spasi čovjeka. I mi smo pozvani donijeti odluku da želimo ispuniti božanski zakon, zakon Ljubavi prema Bogu i prema bližnjemu. Mi danas nismo pozvani dati život za Krista ali smo pozvani barem jednom tjedno, odlaskom na nedjeljnu sv. misu, sjetiti se kome pripadamo, zahvaliti Bogu za život i za sve što nam je dano. Sv. Agneza se nije sramila svoje pripadnosti Bogu, i mi smo pozvani da ne zaboravimo svoj vjernički identitet, nego da svoje vrline, sposobnosti i talente darujemo Bogu, zaključio je p. Klarić. Misno je slavlje animirao župni zbor pod ravnjanjem i uz orguljsku pratnju prof. Mirjane Grakalić. (G. K.)



VODNJANSKI ŽUPNIK PREDSTAVIO RELIKVIJE

VODNJAN Nakon što su 1818. done sene iz Venecije da ih se spasi pred rušilačkim naletom Napoleonove vojske, 57 relikvija, sada, o 804. obljetnici ove župe, biva po prvi put predstavljeno javnosti, rekao je u predvečerje zaštitnika Župe i grada Vodnjana, o blagdanu Svetice, vodnjanski župnik preč. Marijan Jelenić. Župnik je izlaganje relikvija na javio konferencijom za medije nekoliko dana ranije. Tom je prigodom upoznao predstavnike medija s procesom opremanja relikvija te s planovima realizacije prvo virtualne, a potom i stvarne kripte ispod crkve gdje će se, kako je rekao, hodočasnici moći družiti sa svetcima. U nastavku je posebno istaknuto neke od svetaca s njihovim specifičnostima. Prigodom 804. obljetnice osnutka Župe sv. Blaža odlučili smo prvi put pokazati javnosti te dragocjene relikvije, rekao je župnik te pojasnio da, s obzirom da Župa nije u financijskoj mogućnosti nabaviti prikladne relikvijare, upotrijebljene su staklene posude s odgovarajućim poklopциma. Tih je 57 relikvija, te još mnoge druge koje nisu identificirane već samo evidentirane brojem, izloženo u prezbiteriju u sarkofazima u kojima su do polaganja u mikroklimatske komore bila položena neraspadnuta sveta tijela, rekao je preč. Jelenić. S obzirom na svoju visoku dob, a ponukan brigom da se o tim dragocjennostima vodnjanske župe nastavi primjereno skrbiti, župnik je pojasnio kako je odlučio predstaviti te relikvije upravo sada, iako ne posve prikladno opremljene, kako bi se i u budućnosti nastavilo pridavati im dužnu pozornost i poštovanje. Preč. Jelenić je pojasnio kako je relikvije 1818. godine u Vodnjan donio slikar Gaetano Gessler zeleći ih sačuvati od rušilačkog pohoda Napoleonove vojske koja je u to vrijeme u Veneciji već bila porušila stotinjak crkava. Relikvije su prvi put evidentirane 1983. godine kada je župnik, u suradnji s Arheološkim muzejom Istre, pripremao stalni postav izložbe sakralnog blaga vodnjanske crkve, no dosad nisu izlagane javnosti zbog nedostatka sredstava za nabavu prikladnih relikvijara, rekao je župnik. Nadodao je da su bili naručeni u venecijanskoj specijaliziranoj tvornici Murano, no tvornica je oduštala od narudžbe zbog premale količine. Župnik je pojasnio kako namjeravat zatražiti da relikvijari budu zapečaćeni biskupskim pečatom, a za neidentificirane nastoji dogоворити s raznim svjetskim stručnjacima ispitivanje kako bi u budućnosti mogli biti identificirani. No, i to iziskuje znatna financijska sredstva, rekao je preč. Jelenić, jer imamo sveukupno čak 786 fragmenata koje treba snimiti CT-om, a onda ih i skenirati. Jedna splitska tvrtka za to traži 200 eura po fragmentu. Postoji i mogućnost

kupnje skupocjenih skenera, ali onda to znači i da trebamo angažirati tim suradnika koji će se u tom smislu educirati, pojasnio je. Tijela i osteološki fragmenti dolaze iz vremenskog raspona od 1700 godina, naglasio je župnik. Neke katedrale grade se radi jedne relikvije, a mi ih imamo toliko puno. Vodnjan, Istra i Hrvatska imaju jedinstveno sakralno blago i jednog će se dana Vodnjan sasvim sigurno pretvoriti u iznimno svetište i hodočasničko odredište, zaključio je preč. Jelenić. (G. K.)





„Bl. Alojzije Stepinac - svjedok vjere“

Ufuntani je svečano proslavljen blagdan bl. kardinala Stepinca. Misno slavlje predvodio je o. Željko Klarić, iz pulskog samostana sv. Ivana Krstitelja, uz koncelebraciju župnika domaćina vlač. Ivice Butkovića te vlač. Lina Zohila, župnika susjednih župa Vrsar i Gradina. Nakon uvodnog pozdrava župnika Butkovića djeца su izrecitirala dvije prigodne molitve Blaženiku.

Svetce slavimo jer želimo njihov zagovor, a još više jer želimo slijediti njihov primjer u ostvarivanju puta svetosti, da i naš život bude ostvaren onako kako je to Gospodin za nas zamislio, rekao je p. Klarić na početku homilije. Danas, kada se sve lakše gazi dana riječ i kada je sve manje vjernosti, želimo razmišljati kako je bl. Stepinac cijelim svojim životom posvjedočio življene u vjeri, koji je i žrtvom vlastitog života posvjedočio vjernost Kristu i Evandjelu. On je u svome životu proživio Kristov život, razapet ne na križu, ali razapet između jednog režima i jedne poganske politike. Unatoč tome, mi vjerujemo da je on svojim životom, svojom žrtvom i svojim svjedočanstvom toj proganjanjo i ubijanju Crkvi svoga vremena vratio hrabrost i polet u tom, po mnogočemu besmislenom i ludom, vremenu. Blaženi je Stepinac, poput Krista, umro u godinama najveće životne snage.

U režimu koji je bio usmjeren na uništenje svega dobrog, Blaženik je nosio pozitivne smjernice svoga života, a nadvladao ono što je negativno, on je naučio blagoslivljati, a ne prokljinjati, osvjedočio se da su vrijednosti Vječnoga života vrjednije od pratećih patnji i boli. Poučen Evandjeljem Blaženik nas uči ovako: "Tko živi poštено i čestito, ne treba se Boga bojati ni strepit pred ljudima i pred smrću", citirao je propovjednik. Prema svjedočanstvu Kardinalove sestre Štefanije, za vrijeme zatočeništva u Lepoglavi, rekao joj je da, ako ondje umre, želi biti pokopan na zatvorskem groblju, želio je ostati s tim patnicima do kraja, u svemu.

Bog se proslavio u životu bl. Stepinca, ali mu je on dopustio da uđe u njegov život, to je poziv i svima nama da dopustimo Gospodinu da uđe u naš život, njegov je primjer i nama poziv na svetost. Svetost se razvija u tajnovitoj suradnji Boga i čovjeka, svetost je ponajprije Božji dar koji zahtijeva čovjekov odgovor. On je u svome pastoralnom radu ispunjavao ono što je druge učio, bio je dosljedan svojoj vjeri, bio je dosljedan svome zvanju na koje je bio pozvan. Današnji je čovjek, pak, obuzet svakojakim sumnjama, što je naglašeno i mentalitetom koji zastupa ideju da svijet može i bez Boga, što vidimo, primjerice, iz prijedloga u EU da se iz javih ustanova makne križ.

„Na sve tužbe, koje su ovdje protiv mene iznesene, odgovaram da je moja svjest mirna, makar se publika tome smijala. Sada se ne kanim braniti niti apelirati protiv osude. Ja sam za svoje uvjerenje sposoban podnijeti ne samo ismehivanje, prezir i poniženje, nego, jer mi je savjest čista, pripravan sam svaki čas i umrijeti. A što se mene tiče i moga suđenja, ja ne trebam milost, savjest mi je mirna“, riječi su bl. Stepinca na suđenju. „Kako je to velika pouka za svakoga od nas!“ naglasio je propovjednik.

Blaženi Stepinac nikada nije mrzio, to je jedna njegova vrlina koja nas oduševljava i u tome trebamo uvijek nastojati slijediti njegov primjer. Ne mrziti čak ni neprijatelja, tako se u nama ostvaruje Isusov zakon. Neka nam svima bl. Alojzije bude uzor i neka nas zagovara, zaključio je p. Klarić.

Na kraju je predvoditelj čestitao župniku i vjernicima blagdan suzaštitnika njihove župe te je izmoljena molitva na nakanu očuvanja obitelji i ustrajnosti u zvanju.

Župa se na blagdan Stepinčeva priprevala duhovnom obnovom koju su predvodili p. Klarić i p. Đuro Hontić, župnik i gvardijan pulske Župe sv. Ivana Krstitelja. (G. K.)

Završena Molitvena osmina za jedinstvo kršćana

Misno slavlje završetka Molitvene osmene za jedinstvo kršćana, o blagdanu Obraćenja sv. Pavla, u župnoj crkvi sv. Pavla u Puli, predvodio je biskup u miru mons. Ivan Milovan.

Nakon uvodnog pozdrava dobrodošlice župnika domaćina i pulskog dekana preč. Milana Mužine, Biskup je čestitao vjernicima te župe blagdan njihova naslovnika te podsjetio kako je za jedinstvo kršćana Isus molio neposredno prije Muke, na posljednjoj večeri, riječima „da svi budu jedno“.

Biskup je na početku homilije podsjetio na sadržaj knjige „Oprosti mi, Nataša“ Sergeja Kurđakova, koji je, upravo poput sv. Pavla, bio progonitelj kršćana u SSSR-u, a zatim je, po obraćenju, postao gorljivi vjernik. Da bi se dogodilo obraćenje, uvijek je potrebno jedno nutarnje traženje. Važno je doživjeti vjeru kao susret s Bogom, pa stoga nije dovoljno samo znanje, poznавanje vjere,



nužno je doživjeti ljepotu vjere. Za jedan potpun vjernički život potrebno je sazrijevanje u vjeri, vjerskom podukom i misom, no potrebno je i naučiti istinski moliti, staviti se pred lice Božje. Put je obraćenja osobno otkriće Boga, saznanje da je naš život u Božjoj ruci. Obratiti se znači okrenuti se Bogu dušom, srcem i razumom, odvraćati se od zla, slijediti Deset Božjih zapovijedi i Osam blaženstava, zaključio je Biskup.

Misno je slavlje glazbom uzveličao župni zbor sv. Pavla pod ravnanjem dr. Andreja Angelinija. (G. K.)

Stepinčev život putokaz je hrvatskome narodu

ZAGREB Svečanim euharistijskim slavljem koje je u utorak 10. veljače u zagrebačkoj katedrali predslavio zagrebački nadbiskup kardinal Josip Bozanić, proslavljen je spomenan bl. Alojzija Stepinca. „Koliko je samo puta naš blaženik izravno ili neizravno upozoravao i potvrdio da su Božje zapovijedi nepromjenjive te da su iznad bilo koje ljudske uredbe“, kazao je kardinal Bozanić na početku svoje homilije. Osvrćući se na liturgijska čitanja o stvaranju čovjeka, odnosno o Božjim zapovijedima i o pouzdanju u Boga, Kardinal je, kako je izvjestio Tiskovni ured Zagrebačke nadbiskupije, istaknuo kako ćemo lako vidjeti da je u to uklopljen lik blaženoga Alojzija. Blaženikova je vjernost do mučeništva proizšla iz svjetla vjere u Stvoritelja, radi obrane čovjeka koji je stvoren na Božju sliku. Na oštro protivljenje nadbiskupa Stepinca naišli su zakoni, odredbe, riječi, ponašanja koji su iskriviljavali dostojanstvo ljudske osobe i čovjeka odmicali od Boga. Spomen na Stepinca, istaknuo je Kardinal, govori o neustrašivu svjedoku čovječnosti i istine, vjernosti

Crkvi, koji se sav pouzdao u Boga. Život i smrt blaženoga Alojzija hrvatskom su narodu dobri pokazatelji za čim se u sadašnjosti ne smije ići, kao i to na što se u budućnosti ne smije oslanjati, nastavio je te zaključio da se i danas u našoj domovini, unutar širih društvenih previranja, ne pazi na sve opasnosti koje mogu proizaći iz nedostatne brige oko donošenja i provođenja zakona. Posebno je upozorio na splet događaja kojima svjedočimo posljednjih godina, a tiču se obitelji. Nije riječ o tek nekoj društvenoj skupini, nego se diraju sami temelji ljudske naravi i otajstva života, rekao je kardinal Bozanić. U svojoj je homiliji podsjetio i na znamenite Stepinčeve propovijedi i obraćanja, poput one od 25. listopada 1942. kada je javno osudio rasizam, ili pak govora lijećnicima u kojemu je pobacaj nazvao narodnim samoubojstvom. Na kraju homilije Kardinal je pozvao vjernike da zazivaju Stepinca, svetca čistoće savjesti, u svojim kušnjama u kojima Boga žele odijeliti od svakidašnjega življenja. Najavio je da će se početkom korizmenoga vremena, polazeći iz zagrebačke katedrale, od župe

do župe, nositi moćnik blaženoga Alojzija i okupljati se oko njega. Blaženikove će moći u svakoj župi biti barem jedan dan, počevši od ovogodišnje korizme do slavlja Stepinčeva iduće godine. „Ovdje smo u Stepinčevoj katedrali, moleći ustrajno njegovu pomoć, kao i za njegovo proglašenje svetim. Njemu se utječemo i s njim molimo za našu djecu i mlade, za bračne parove i naše obitelji, za sve potrebne, proganjene i patnike, za naše hrvatske branitelje i za dragi nam hrvatski narod“, zaključio je kardinal Bozanić svoju homiliju. Prije završnoga blagoslova Kardinal je zajedno s okupljenim vjernicima izmolio molitvu za proglašenje svetim bl. Alojziju Stepincu. U koncelebraciji su uz apostolskoga nuncija u RH mons. Alessandra D'Errica, bjelovarsko-križevačkoga biskupa mons. Nikolu Kekića, bili pomoćni zagrebački biskupi mons. Valentin Pozaić, mons. Ivan Šaško i mons. Mijo Gorski te stotinjak svećenika, izvjestio je Tiskovni ured Zagrebačke nadbiskupije. (GK)

DR. DAVOR PAVUNA ZA BOLJU ISTRU I HRVATSKU - NARODE, PROBUDI SE!



Istrani sve brojniji na susretima s poznatim fizičarem

Nakon značajnog događanja u Domovini i dijaspori oko izbora predsjednice Kolinde Grabar Kitarović, u siječnju, točnije 19. siječnja, dogodio se, uz netipično velik broj posjetitelja (oko 800), još jedan značajan događaj za Pulu i Istru. Poznati hrvatski fizičar međunarodnog ugleda s adresom u Švicarskoj i Rovinju sve je poznatiji i traženiji u Puli i Istri. Njegov češći borač u Rovinju gdje ima stan za dane odmora, približio ga je brojnim Istranima te je tu stekao prijatelje i istomišljenike željne njegova znanja i savjeta. Na brojne upite građana Pule i Istre, posebno mladih, voditeljica Hrvatske matice iseljenika – Podružnice Pula Ana Bedrina i rektor Sveučilišta Jurja Dobrile u Puli dr. Alfio Barbieri, dogovorili su za 19. siječnja 2015. susret s poznatim fizičarem dr. sc. Davorom Pavunom u Puli. Predavanje za studente održano je u jutarnjem terminu pod geslom „Imaš li viziju“ – „Svemir – znanost – čovjek“, a u večernjem je terminu održano predavanje za građanstvo na sličnu temu uz dodatak:

„Kako preživjeti?“

Profesor Pavuna je u predavanjima istaknuo ogorčenost novim valom iseljavanja mladih školovanih ljudi koji napuštaju Hrvatsku, „Bogom danu“ lijepu i bogatu našu zemlju. Istaknuo je: „Tragedija Istre je u tome što ste pokradeni, 300 zomboida se obogatilo i svi studirate da budete menadžeri, soberice i prodavačice ljubičica. Nitko od ‘zomboida’ na vlasti nije napravio

strategiju Istre. Turizam vam traje možda 100 dana ili još manje. A ako padne kiša i manje. A vi mislite da smo velika turistička destinacija? Zašto nema strategije za cijelu godinu? To je ta suptilna izdaja.“, naglasio je Pavuna pred velikim brojem studenata i profesora koji su nazočili predavanju tog dinamičnog znanstvenika. „Pitanje je hoće li novac krasti bankaroidi ili čemo mi njime vladati uz tehnologiju, mobilnu tehnologiju koja je budućnost bankarstva gdje ćemo u realnom vremenu napraviti realnu zadrugu“, istaknuo je između ostalog dr. Pavuna. U zaključku predavanja, koje se slušalo s velikom pozornošću, dr. Pavuna je bio energičan u svom pozivu studentima: „Ili ćete biti sa mnom i s drugim časnim znanstvenicima ili s ovima drugima. Ako oni pobjede, onda je to kraj civilizacije.“

Večernje predavanje za građanstvo pod nazivom „Svemir – čovjek – svijest i ljubav: Kako preživjeti?“ održano je u Velikoj dvorani Doma hrvatskih branitelja. Bilo je to iznenadenje jer Velika dvorana Doma hrvatskih branitelja (s 450 mesta) nije bila dovoljna za sve koji su došli uživo poslušati poznatog fizičara, vizionara i domoljuba. Uz dodatne stolice i stajanje predavanju je nazočilo oko 800 Puljana i Istrana iz drugih mjesta i gradova. Predavanju su uz brojne uvažene osobe Istre nazočili porečki i pulski ordinarij mons. dr. Dražen Kutleša, biskup u miru mons. Ivan Milovan te brojni svećenici, redovnice i redovnici. Kratku uvodnu riječ i dobrodošlicu izrekla je voditeljica pulske

podružnice Matice iseljenika Ana Bedrina. Pred prepunom dvoranom, dr. Pavuna započeo je svoje izlaganje o beskraju svemira, znanosti, ekonomije, gospodarstva, turizma koji ima samo dva mjeseca sezone do mrtvila izvan sezone, od hotela s pet zvjezdica do zračne luke s 0 zvjezdica.... bilo je to ukazivanje na propuste koji su Hrvatsku doveli u teško krizno stanje, a ljude do očaja. Često je u svom izlaganju ponavljao kako je za izlazak iz krize potrebno razmišljati i „probuditi se!“ Uz pitanje tko će Hrvatsku izvući iz krize, jasno je rekao: „Ja neću, ali vi kao narod to možete, vi i ja možemo!“ Pozivao je narod na odvaznost i buđenje svijesti o suverenosti naroda. Njegov je nastup bio vrlo dojmljiv i sugestivan, koncentriran da Istrani-



Lorena Mošnja Škare prof., gost svjetski fizičar Davor Pavuna, Alfio Barbieri rektor, prorektorka Nevenka Tatković i Ana Bedrina, voditeljica Matice iseljenika u Puli

ma posvijesti kako iskoristiti sve potencijale za razvoj i bolje dane u Istri i Hrvatskoj. Posebno je istaknuo problem gospodarskih nezakonitosti u malverzacijama prenamjene i prodaje velikih površina priobalnog zemljišta na atraktivnim turističkim lokacijama u Istri. U svome predavanju kao fizičar dotaknuo se savršenosti atoma od kojih je sastavljen ljudski organizam, pa zakona gravitacije s njegovom kemijskom olovkom koja pada, brzine svjetlosti, percepcije stvarnosti, objašnjavanja svijesti i ljubavi bez koje ničeg ne bi bilo.

U predstavljanju svoga znanstvenog rada i raznih savjetodavnih službi u vladama brojnih zemalja na više kontinenata, predavač je iznio svoje argumente za vlastiti kredibilitet: „Pozivaju me zato jer sam stručan, jer sam jako treniran i zato jer sam stvarno pošten i ne varam – i stvarno ne varam!“ Ali u Hrvatskoj me ne trebaju ni kad sam mogao pomoći za kredite u famoznim „švicarcima“. Predložio je sustav državne finansijske zadruge u kojoj bi bila na snazi dinamička raspodjela, temeljena na modusu funkcioniranja zakona u fizici, pojasnivši da bi prema tom modelu sav novac građana države ostajao u državi, čime bi se izbjegla eksploatacija monetarnog sustava od strane banaka. Od tako uredenog sustava izravno bi profitirali svi najvažniji sektori javnog života: ekonomija, gospodarstvo, odgoj i obrazovanje, zdravstvo, a posredno i sve ostalo, bez iskorištavanja od strane banaka i političara. Podsjetio je na scenarij opisan u knjizi „Životinjska farma“ Georgea Orwella, kojoj je alternativa suvereni narod, čije se zajedništvo temelji na ljubavi, zajedništvu, suošćenju i svijesti. Stoga je na kraju dr. Pavuna opet pozvao narod da se probudi, zahtijeva hitnu ostavku sadašnjih vlasti te da narod zaista preuzme život u svoje ruke, da se u zemlji koja ima tako velike potencijale počne stvarati bolji život i bolja budućnost (A.B.)



Proslavljen blagdan sv. Blaža

VODNJAN Svečano koncelebrirano misno slavlje o blagdanu sv. Blaža predvodio biskup u miru mons. Ivan Milovan, uz župnika preč. Marijana Jelenića te svećenika iz obližnjih župa. Župnik Jelenić u uvodnu je pozdravu, govoreći o sv. Blažu, naglasio izuzetnu vrijednost koju vodnjanska župa ima posjedovanjem relikvija svoga zaštitnika te mnogih drugih, od kojih je 57 prvi put predstavljeno javnosti dan ranije. Biskup Milovan je u pozdravu hodočasnicima naglasio kako su plodovi hodočašća radost, mir i uslišanost. Bog, dajući čovjeku život, daje mu dostojanstvo djeteta Božjeg. Život koji mu je darovan, čovjek treba shvatiti kao poziv i zadaču jer svatko je pozvan tijekom života raditi kako bi na svijetu bilo što više dobra. Biskup je govorio o obitelji, toj temeljnoj stanici društva, koja danas, više nego ikada prije, doživjava napade na sve dijelove osnovnih značajki svoga postojanja. I blaženi Miroslav Bulešić puno je pažnje posvećivao obitelji, u onim teškim vremenima bespōstredno je pomagao i tješio ljude u nevolji, pružajući im utjehu prema načelima Evandelja. Beskompromisno je zagovarao Istinu – tada se takve likvidiralo, kasnije ih se zatvaralo, a danas se takve ljude nastoji uništiti blaćenjem u medijima, naglasio je Biskup. Danas je više no ikada potrebno graditi zajedništvo jer unatoč sve sofisticiranim sredstvima komunikacije,

sve je manje istinske komunikacije u međuljudskim odnosima, sve je manje zajedništva. A upravo bi obitelj trebala biti sveto mjesto zajedništva. U konačnici, citirao je mons. Milovan Svetog Oca Ivana Pavla II.: „Budućnost svijeta prolazi kroz obitelj. Obitelj je danas jedno od najugroženijih dobara čovječanstva. Čovjek je po svojoj naravi socijalno biće i samo u povezaniosti s drugima može biti sretan. Obitelj je prenositeljica biološkog života i stoga smo je dužni čuvati i od napada koji dolaze iz pokušaja nametanja nekakvih artificijelnih surrogata obitelji. Biskup je pozvao na očuvanje nedjelje kao dana posvećenog Bogu i obitelji te posebno na zaštitu djece koju iz obitelji prečesto udaljavaju pretjerano konzumiranje televizije i interneta. Župnik je na kraju pozvao sve okupljene na proslavu blagdana svete Foške, koja će se proslaviti u njoj posvećenoj crkvi, nedaleko Vodnjanu, u nedjelju 15. veljače, svečanim misnim slavljem u 11:30 sati. Nakon misnog slavlja na šest bočnih oltara svećenici su pomazanjem grla udijelili vjernicima blagoslov po zagovoru svetog Blaža, a na dnu je crkve biskup Milovan davao na štovanje relikvije svetog Blaža. Na izlazu iz crkve ljudima su dijeljene blagoslovljene sličice svetog Blaža, a na trgu je Grad Vodnjan častio sve okupljene toplim napitcima i fritulama, uz prigodnu glazbu. (G. K.)





Milosrđe samo na temelju istine

ILJA JAKOVLJEVIĆ

Ovih se mjeseci osjećaju određena komešanja, a među nekim i nestvarne želje, da će papa Franjo promijeniti stoljetni nauk Crkve o nerazrještosti braka te pripuštanju sakramantu pričesti razvedenih i ponovno oženjenih. Neke su izjave crkvenih dostojanstvenika često bile pogrešno interpretirane te se pokušalo stvoriti dojam da slijedi neki „novi nauk“ koji neće počivati na božanskoj objavi već duhu današnjeg vremena. Velika je zabluda kako će Crkva postati „privlačnija, modernija“ ako kaže da „grijeh nije grijeh“.

Doktrina je po sebi jasna i ona je nepromjenjiva. Tko može piliti granu na kojoj sjedi? Nauk o nerazrještosti braka u svojoj će biti uvijek ostati nepromjenjiv te ne može biti predmet nadglasavanja. Predmet rasprava mogu biti načini i brzina rješavanja ženidbenih parnika, ali i tu treba voditi računa da svaki propali brak i pokrenuti sudski postupak ne znači da je taj brak i ništavan te da će biti proglašen ništavnim. Sud odlučuje na temelju dokazane istine, a ne ničijeg subjektivnog mišljenja i želje. Tu milosrđe ne može zamijeniti istinu. Imamo u Evandelju jasan primjer: Isus nije osudio preljubnicu kojoj je prijetila smrtna osuda kamenovanjem, niti joj je rekao: „Ja ti opraćam, a ti nastavi i dalje na isti način živjeti“, već je rekao da joj opraća pod uvjetom da ode i više ne grijesi. S ovim se milosrđem i mi susrećemo u sakramantu

ispovijedi. Ovo vrijedi za svakog čovjeka: „Idi i ne grijesi više. Isus je rekao: „*Istina će vas oslobođiti.*“ (Iv 8,32)

Nauk oblikuje pastoralno djelovanje

Pastoral se braka i obitelji nalazi pred sve većim izazovima. Uvijek u središtu mora biti čovjek kojemu treba biti naviješteno Evandelje, i to Evandelje u svoj svojoj punini. Svaki čovjek zaslužuje da mu bude naviješteno Evandelje. Nedostatak navještaja, a onda u konačnici i življjenja Evandelja, doveo je do krize vjere. Kriza se vjere odrazila na cijelokupan čovjekov život. Stoga je potrebno u pastoralnom radu početi upravo od navještaja koji će sigurno donijeti plod vjere.

Govoreći o krizi sakramenta ženidbe, ali i drugih sakramenata, potrebno je „gasiti nastali požar“ ne nekim *ad hoc* nesigurnim rješenjima (prepustimo sve pričesti, kumovanju...), već iznova navijestiti Evandelje Isusa Krista. Možemo si postaviti pitanje koliki je broj onih koji su živjeli sakramentalnim životom (redovito se ispovijedali i pričešćivali) prije nastanka situacije zbog koje sad to ne mogu? Mali, zanemariv broj. Na temelju čega to zaključujem? Pogledajmo svake nedjelje i blagdana strukturu vjernika u crkvi te posebno prisutnost mladih i mladih bračnih parova koji bi inače mogli ići na pričest.

Pokušaj da se pastoralne konfrontira nauku, pravu Crkve, pogrešan je jer pastoral mora proizlaziti iz nauka Crkve. Nauk

Crkve nadahnjuje pastoral, daje mu određen sadržaj te smisao postojanja. Oduzeti pastoralu njegov *habitus* koji počiva na božanskoj objavi i stoljetnom promišljanju Crkve, konkretno o sakramentu ženidbe, imalo bi isto značenje kao skočiti u nabujalu rijeku koja sve pred sobom nosi i nitko ne zna kako će završiti.

Pastoral zaručništva

Kad je riječ o pastoralu braka i obitelji, bilo bi potrebno više vremena posvetiti zaručništvu kako bi se određene situacije možda preduhitirilo. Nije dovoljno samo „sanirati štete“ i poslije zazivati milosrđe nauštrb istine. Kvalitetan brak ovisi i o kvaliteti zaručništva koje se danas potpuno zanemari. Zaručništvo se pretvorilo u zajedničko življjenje bez sadržaja. „Nezdrav“ početak rađa plodom da svaki peti ili treći brak završava krahom, ali s još većim društvenim posljedicama. Svjedoci smo čestih parničenja supružnika te iznad svega traumatiziranost djece ako razlaz ne bude na civiliziran način. Stoga je iznova potrebno naglasak staviti na kvalitetu zaručništva, ali i na sakramentalnost bračnog života kako bi kod samih supružnika bilo više osjećaja, kako za sakramentalnost braka, tako i za milosrđe. Naša bi pastoralna nastojanja iznad svega trebala biti usmjerena na brak i obitelj. Trebalo bi Božji duh udahnuti u bračnu zajednicu kako bi supružnici mogli ostati trajno vjerni bračnom savezu, odnosno kategoriju milosrđa ugraditi u bračni život.

KOTAČ SE DRUŠTVENIH I POLITIČKIH PROMJENA U HRVATSKOJ ZAVRTIO

MARIO SOŠIĆ

Nakon predsjedničkih izbora i inauguracije nove hrvatske predsjednici, politički će se život u Hrvatskoj izrazito dinamizirati jer poražena vladajuća politika i njene uznemirene lijeve snage «starog jugoslavenskog kova» ideološki ne prihvaćaju taj demokratski «sud birača». Po njihovu svjetonazoru, na vlast se dolazi svim mogućim i nemogućim sredstvima (ulicom, lažima, obećanjima, prevratom, ...), a s vlasti se ne silazi nikako. Za njih je gubitak vlasti «propast svijeta» jer u pobjednicima vide isključivo neprijatelje, nacionaliste, ognjištare, klerikalce. I zato ne biraju sredstva da takvu situaciju spriječe pod svaku cijenu i svim sredstvima koja im stoe na raspolaganju. Taj se stav sasvim jasno vidi iz mnogih nerazumnih i nepričnih postupaka bivšeg, tobože «nježnog», predsjednika, a da o čudnim i iznenadnim zadnjim potezima vlade, njezina predsjednika Z. Milanovića i ministrici V. Pusić, i ne govorimo.

Snaga hrvatskog naroda pokrenula je nezaustavljive promjene

Ovi su izbori pokazali kako je ojačala politička svijest hrvatskog naroda o tome da konačno ova zemlja mora imati svoju, domoljubnu i katoličku predsjednicu, želi li se stvarno nadati ostvarenju bolje hrvatske perspektive u društvenom (narod), državotvornom (država) i europskom (saveznici) pogledu. Da nije bilo tih lažnih i namještenih anketa, medijskog veličanja bivšeg predsjednika, zataškavanja njegovih neugodnih afera, podvala i političkih promašaja i ograničenog prava glasovanja hrvatskih državljan u inozemstvu, izborni bi rezultat Ive Josipovića bio znatno, znatno, lošiji. No, i ovako su on i cijela vladajuća (kvazi)lijeva politika, veliki izborni, ali i politički gubitnici. Zapravo, narod se više nije dao nanovo prevariti, a uz to je imao sigurnu alternativu u odličnoj kandidaci. I to sad nije kraj hrvatske priče. Nipošto, jer se ne smiju dogoditi promjene, kao krajem 2003. godine, a da opet sve ostane «po staroj užanci». Ove započete promjene, političke i društvene, ne izviru primarno iz opozicijske stranačke snage i njihovih spasiteljskih programa za budućnost, već iz snage sakupljene velikim nagomilanim nevoljama vjernog hrvatskog puka. A te su nevolje i obespravljenost nastali ponaj-

više nebrigom, ali i ciljanom pogrešnom politikom i nedomoljubnim ponašanjem vladajućih prema onima koji su stvarali, branili i izgradivali Hrvatsku i vole svoju domovinu i svoju crkvu. Te se vrijednosti moraju nanovo afirmirati jer su satrte gotovo do neprepoznatljivosti u posljednjih petnaest godina

I upravo ta snaga, tamo gdje se bude stranački ili koalicijski koncentrirala, ukazuje na neizbjeglan poraz ove Kukuriku koalicije na jesenskim parlamentarnim izborima. Za razliku od sadašnjeg dubokog kriznog stanja, smijemo se nadati da će nam tom promjenom sigurno krenuti nabolje. Otvorit će se nove perspektive i stvarati novo zajedništvo, a potisnuti staro zlo i nepravda. Domoljubni osjećaj i djelovanje u hrvatskom interesu, što se obećava od vjesnika novoga, nije sve, ali je preduvjet za izlazak iz društvenog «crvenila».

Istra – besprimjerno ponašanje

Takvo političko stanje u Hrvatskoj, sa svim naznačenim i drugim proturječnostima, k tome praćeno gospodarskim i socijalnim kolapsom, nema u percepciji istarskih građana-birača istovjetnu reakciju kao kod većine hrvatskog naroda. Višeheratno se potvrdilo, kazuju brojke, kako je izborno, referendumsko i popisno ponašanje ili izjašnjavanje Istrana, gotovo uvijek izrazito «netipično hrvatsko». Uzmu li se u analizu protekli predsjednički izbori, onda je rezultat na njima u Istri bio 80:20 za gubitnika. To znači da je od deset istarskih birača samo njih dvoje glasovalo za novu predsjednicu. Za osobu koju, *nota bene*, obilato krase množe moralne, obrazovne i političke vrline potrebne za tako visoku hrvatsku državničku funkciju. K tomu, što ne bi smjelo biti nevažno za Istrijane, podrijetlom je Istranka (Grabar). Uspješna žena, majka, katolkinja, izrazita europejka. I baš takva, postigla je najlošiji izborni rezultat upravo u Istri, «nenormalno» loš. Kao što su nenormalno loše rezultate postizali i svi raniji predsjednički kandidati iz HDZ-ove državotvorne opcije, počevši od dr. Franje Tuđmana nadalje. Neki bi se pošteni i naihan promatrač jako čudio ovakvom ponašanju istarskih birača. Ono je, ocijenio bi, protuzavičajno, protužensko, protukatoličko, protueuropsko, zapravo pristrano, isključivo i netolerantno. Društveno-psihološki i politički bilo bi objašnjivo da je izborni rezultat bio negdje, recimo, 6:4 u

korist kandidata koji se politički u puno većoj mjeri sljubljuje s političkom preferencijom ovdašnjeg društva. Ali, ostvaren, jednostavno civilizacijski «nenormalan», rezultat tema je za širi i kompleksniju političko-patološku analizu istarskog društva. U uvjetima takve političke kulture opravданo se smije postaviti i ovakvo suludo pitanje – može li zapravo u Istri bilo koji kandidat, ako se čak izvlači na lutriji ili iz šešira, uz uvjet da nije osvjeđočeni Hrvat i član HDZ-a, pobijediti najodličnijeg hrvatskog kandidata koji to jest? Velika većina vas lako pogađa točan odgovor.

I što još reći?

To je, mislili mi o sebi što nas je volja, poražavajuće stanje svijesti i političke kulture jedne zajednice kakva je Istra. To stanje, to ponašanje, ta ideologiziranost, izraz su dublje društvene slabosti. Sad zamislite, kad su ta svijest i ponašanje istarskog birača takvi, kakav li je onda tek položaj običnog istarskog građanina, koji jasno deklarira svoj hrvatski identitet i koji je simpatizer, član ili lokalni dužnosnik najveće hrvatske stranke (koja nije okupacijska sila, nego je donijela demokraciju i povela Hrvatsku u samostalnost) ili neke druge hrvatske državotvorne opcije, u takvoj sredini? To je ključno pitanje? Je li osigurana njegova jednakopravnost, poštovanje ljudskih prava, pravo na rad, na obrazovanje, zapošljavanje, na profesionalnu afirmaciju i društveno napredovanje? Ma nije! Na stotine je njih zakinuto, otpušteno, ponižavano, maltretirano, oštećeno.

Ova razina totalitarne i isključive, postkomunističke i protuhrvatske, svijesti kakva se prakticira u Istri ne postoji ni u jednoj hrvatskoj županiji. To znaju i vide, ako nisu slijepi, mnogi naši «obični građani», naši susjedi, rodbina, vjernici. Ali nisu solidarni, nisu pošteni, mudro šute, i na izborima biraju upravo i samo takve kojih se boje i kojima služe. Ipak, doduše nakon više od 20 godina, o takvoj «magičnoj i neotkrivenoj Istri», k tomu umreženoj korupcijom, mitom i kriminalom visokih razmjera, progovaraju i neki novi politički pokreti i neki «osviješteni akteri» (ID, Živizid, Orah, Hrast). Mogu li oni doprinijeti toliko potrebnim društvenim i političkim promjenama u Istri? Nisam optimist. Mnogi ne znaju s kim, i kakvima, imaju posla.



Proslavljen blagdan sv. Foške u Vrsaru

RSAR Blagdan sv. Foške prigoda je da se i mi u nju ugledamo kao u svoj uzor i zamolimo je da nam od Boga isprosi snagu duha kojom ćemo nadvladati sve ono što nas odvlači od Krista, od vjere i od kvalitetnog kršćanskog života. Ako se budemo nadahnjivali na životu sv. Foške i drugih svetaca i mučenika, vjerujem da ćemo osjetiti zadovoljstvo ispunjenog vjerničkog života, a onda ćemo to moći podijeliti i s drugima, osobito s našim bližnjima, rekao je vlč. Zohil. Na sjevernom Jadranu postoje sveukupno 4 crkve posvećene sv. Foški, djevcici i mučenicu: u Istri u mjestu Batvači kod Vodnjana, zatim blizu Žminja i ova u Vrsaru, te jedna u mjestu Linardići na otoku Krku, rekao je u uvodnom obraćanju vrsarski župnik vlč. Lino Zohil. Ta je crkva za Vrsarane bila župna crkva krajem XIX. i početkom XX. stoljeća kada je stara crkva na trgu bila srušena, a nova župna crkva sv. Martina biskupa još

nije bila izgrađena. Župnik je spomenuo i želju za pokretanjem projekta primjerenog obilježavanja lokaliteta nekadašnje stare crkve sv. Martina. U ovoj crkvi sv. Foške mnoge su generacije Vrsarana dolazile moliti i tražiti Božju blizinu, posebno o blagdanu svetice koju častimo kao suzaštitnicu Vrsara, naglasio je župnik. Crkva je uвijek na poseban način štovala i častila mučenike. Ono što nekoga čini kršćanskim mučenikom nije samo činjenica da je ubijen, već uzrok zbog kojega je podnio mučeništvo. Mučenik je svjedok Isusa Krista, umire jer ne želi zanjekati Onoga koga je za svojega života ljubio, služeći mu osobito u bližnjima. Dragovoljnim prihvaćanjem smrti svjedoči Kristovu ljubav, saznanje da je od Njega neizmerno ljubljen i stoga želi uzvratiti tu ljubav do kraja, onako kako je bio ljubljen. Sv. Foška bila je lijepa i mudra mlada djevojka koja se nije htjela odreći vjere u Isusa Krista..... Krist jasno kaže da

tko misli samo na osiguravanje materijalnog za ovozemaljski život – izgubit će ga, a tko bude radije sve drugo žrtvovao samo da ostane vjeran Kristu – taj će svoj život spasiti i sačuvati. Ta što koristi čovjeku da sav svijet zadobije, ako samoga sebe izgubi za Vječnost, naglasio je propovjednik. Blagdan sv. Foške prigoda je da se i mi u nju ugledamo kao u svoj uzor i zamolimo je da nam od Boga isprosi snage duha kojom ćemo nadvladati sve ono što nas odvlači od Krista, od vjere i od kvalitetnog kršćanskog života. Ako se budemo nadahnjivali na životu sv. Foške i drugih svetaca i mučenika, vjerujem da ćemo osjetiti zadovoljstvo ispunjenog vjerničkog života, a onda ćemo to moći podijeliti i s drugima, osobito s našim bližnjima, zaključio je vlč. Zohil. Na kraju misnog slavlja održan je tradicionalni ofer, čašćenje moći sv. Foške, djevice i mučenice. (G. K.)



Blagdan sv. Foške u Vodnjanu

VODNJAN U mjestu Batvači, nedaleko Vodnjana, u nedjelju 15. veljače 2015. godine proslavljen je blagdan sv. Foške, djevice i mučenice. Misno slavlje ispred drevne ranoromaničke crkve predvodio je vodnjanski župnik preč. Marijan Jelenić. Oko crkvice u koju, prema riječima župnika, nebrojene generacije hodaste već četrnaest stoljeća, na misnom slavlju prve nedjelje nakon 13. veljače, kada Crkva slavi spomandan te ranokršćanske mučenice, okupilo se petstotinjak ljudi. Sv. Foška spoznala je Istinu i pronašla odgovore na sva životna pitanja u dobi od petnaest godina, naglasio je župnik na početku misnog slavlja. Danas, kada se tako žalosno i učestalo čuje o slučajevima samoubojstva, potrebno je da ljudi ponovno otkriju razlog za sreću. Čudesnost ljudskog organizma, besmrtnost duše – već su to razlozi za sreću. Kreposti, poput umjerenosti, razboritosti, jakosti i pravednosti, omogućuju čovjeku da gospodari sobom. Dajući mu dušu i tijelo, Bog je dao čovjeku svu sreću na raspolaganje, no, čovjek, da bi bio istinski sretan, mora savladati još jedan korak – spoznati Boga. Tek kad čovjek sve što čini, čini s Bogom, može biti istinski sretan. Pred Bogom sve učiniti pošteno i sve ciniti za Boga, to nema cijenu, i to je izvor istinske sreće. Sreća je vijenac kojim Bog

kruni vijencem radosti onoga koji čini ono što se od njega traži, naglasio je župnik. Život u braku u kojem se supružnici međusobno poštiju i vole, jedno su drugome najveće bogatstvo i iskazuju si to gestama svakidašnjeg zajedničkog življenja, najveća je sreća, i to je ujedno najljepši uzor djeci prema kojem će oni u budućnosti graditi svoju obitelj. Sv. Foška, ne nalazeći odgovor o smislu postojanja u očinskoj kući, pronašla je sreću upoznavši mlade kršćane koji su tada još bili progonjeni. I kasnije, kad su je i otac i sudac na svaki način pokušali odvratiti od kršćanstva, ona je postojano izdržala sva mučenja, neprestano se smiješći jer je bila prožeta Kristovom ljubavlju i milošću primljenom na krštenju. Najbolji je recept za sreću upoznati sebe, spoznati Boga i živjeti po Božjem zakonu, zaključio je propovjednik. Na kraju misnog slavlja župnik je blagoslovio nabožne predmete te vozila kojima su hodočasnici stigli do tog omiljenog istarskog hodočasničkog mjesta. U crkvi je iza toga održan ofer, čašćenje relikvije sv. Foške, a mnogi su se još dugo zadržali u molitvi na tom svetom mjestu.

Već je postalo uobičajeno da obitelji i društva prijatelja nakon mise ostaju cijeli dan u prirodi koja se prostire oko crkve sv. Foške, uz ručak na otvorenom. (G. K.)

PROSLAVA SV. BLAŽA U GROŽNJANU



UGrožnjanu je proslavljen blagdan svetog Blaža, suzaštitnika župe Grožnjan. Svečanu misu predvodio je vlč. Luka Pranjić, župnik iz Novigrada, uz vlč. Bernarda Jurjevića, novog župnika Grožnjana. Velečasni je Pranjić, u vrlo nadahnutoj homiliji, naglasio da ljudi trebaju težiti svetosti, ali u zajednici, ne zatvoreni sami za sebe. Nakon misnog slavlja svećenici su vjernicima blagoslovili grlo po zagovoru svetog Blaža, zaštitnika grla. Svečanosti misnog slavlja doprinio je mjesni župni zbor „Lipa“. Uslijedio je svjetovni dio programa proslave u obližnjoj koncertnoj dvorani. Najprije je svoje pjesme recitirala Branka Biloslav iz Glavice kraj Grožnjana, a odmah zatim svoju je najnoviju pjesmu otpjevao Ezio Damiani iz Svetog Ivana kraj Grožnjana. Dramska se družina Zajednice Talijana iz Tara predstavila jednom komedijom. Na kraju kulturnog programa uslijedilo je druženje uz domjenak i zabavu uz grupu „Trio Šaltin“ i prijatelje. Kulturno-umjetnički i zabavni program organizirale su Općina Grožnjan i Zajednica Talijana iz Grožnjana. (Valerija Dešković Miroslav)

HRVATSKI ISTARSKI PREPORODITELJI: Vinko ŠEPIĆ

✉ DR. SC. MAJA POLIĆ

HAZU Zavod za povijesne i društvene znanosti Rijeka

Neposredno po zapošljavanju aktivno se uključio u narodni pokret i počeo surađivati u Našoj slozi. Bio je, uz učitelja Josipa Svjetličića, jedan od utemeljitelja Hrvatskoga učiteljskog društva Narodna prosvjeta u Pazinu 1896. godine, a više je godina bio i njegovim potpredsjednikom.

Vinko Šepić rođen je u Rukavcu ponad Opatije 1. siječnja 1870. godine. Učiteljsku je školu polazio u Kopru, završivši ju 1888. godine. Potom je djelovao kao učitelj u više mjesta po Istri: najprije u Boljunu od 1888. do 1894., zatim u Juršićima od 1894. do 1898. i u Klani od 1899. do 1903. godine. Posljednjih dvadeset godina svojega djelovanja, točnije od 30. srpnja 1903. pa do 30. lipnja 1923. godine, proveo je u Buzetu.

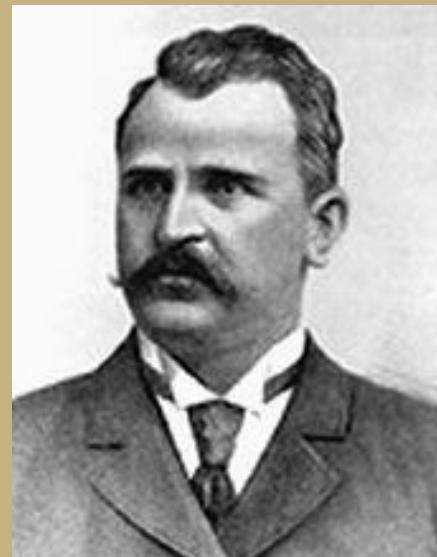
Neposredno po zapošljavanju aktivno se uključio u narodni pokret i počeo surađivati u Našoj slozi. Bio je, uz učitelja Josipa Svjetličića, jedan od utemeljitelja Hrvatskoga učiteljskog društva Narodna prosvjeta u Pazinu 1896. godine, a više je godina bio i njegovim potpredsjednikom. Naime, do osnutka toga Društva, na prostoru Pokrajine Istre postojala su tek dva učiteljska društva, i to ono u Voloskome i na otoku Lošinju. U nadi da će potaknuti njegov osnutak, krajem rujna 1895. g. u Našoj slozi objavio je članak *Učiteljske zadruge*, u kojemu je naveo: «*Nitko ne čuti više od učitelja potrebu udruživanja koje je donio u novije doba pojedinim razredom il stališem ljudstva velikih uspjeha. Malo komu su bolje poznate nego li našemu pučkomu učitelju one zlatne: 'Sloga jači, a nesloga tlači'; zatim: 'Slogom rastu male stvari, a nesloga sve pokvari.'* il napokon: «*Gdje se bratska grla slože, i olovo plivat može*». Također, potrebom za osnutak učiteljskoga društva ukazuje i na potrebu poboljšanja njihova materijalnoga statusa. Napominje kako

učitelji, nastojeći i prosvjetiteljski djelovati, dolaze u kontakt i s onima koji ih u toj namjeri ometaju te postoji bojazan da klonu duhom. Stoga je važno da ih se u okviru takvoga društva hrabri i potiče na djelovanje. Ovaj opsežan napis završava obećavajućim usklikom: «*Učitelji, složimo se!*»

Učiteljsko društvo, čije bi djelovanje pokrivalo cijelu Istru, svoje je sjedište dobilo u Pazinu. Osnivačka je skupština održana 7. lipnja 1897. godine, okupivši dvadeset i dva učitelja i dvije učiteljice. Detaljan izvještaj sa skupštine objavljen je u pet brojeva *Naše slogue*, pod zajedničkim geslom «*Prosvjetom k slobodi, udrugarstvom k moći i moću k napretku*». Uz spomenuto, na početku se navodi i geslo «*Iz drobna sjemena doraslo stablo (...)*», a niz napisa završen je riječima: «*Uzgajaj nejača i hrvatsku, budućnost i ufanje naše za Boga i - bolju budućnost. Ulievaj u dušu naroda osvjedočenje, da nema očekivati budućnosti sretnije bez napretka, bez prosvjete; uči ga, da prosvjeta bez vjerskog osvjedočenja i kršćanskog života, bez temelja je i prolazna; uči narod, da prosvjeta njegova na njegovom se jeziku imade temeljiti – inače sve je obsjena, sve varka. Sve za Boga i za narod! U to ime 'Narodna Prosvjetot!', ti miljenice moja, pratio te dobri Bog!*»

Deseta obljetnica Društva padala je u vrijeme političke borbe, o kojoj se istarski učitelji oglašavaju na sljedeći način: «*(...) naša organizacija ostaje nadalje izvan stranaka, kao samostalno staleško tijelo.*» Sva ta događanja u jeku obilježavanja desete obljetnice Društva iznjedrila su pokretanje njegova glasila, u čemu je sudjelovao i sam Šepić. Tako je 1. siječnja 1906. g. započelo izlaziti društveno glasilo *Narodna prosvjeta*. U glasili su, naravno, uz političke, obrađivane i pedagoške teme istarskoga područja. Tako je sam Šepić u ediciji objavio dvadeset i tri priloga. Općenito, bio je i vrstan pisac, objavljujući priloge u *Istarskoj rijeći*, *Malome Istraninu* i *Narodnome gospodaru*, kao i u dječjemu časopisu *Naša neda*, kojemu je bio i urednik.

Buzetska epizoda njegova života, gdje je bio nadučiteljem i ravnateljem Hrvatske pučke škole, posebno se ističe. Ondje je bio vrlo aktivnim prosvjetnim i preporoditeljskim djelatnikom. Upečatljivo je njegovo



aktivno političko djelovanje tijekom Prvoga svjetskog rata, primjerice, prigodom prikupljanja potpisa u Istri za Svibanjsku deklaraciju 1917. godine, kojom se tražilo ujedinjenje Slovenaca, Hrvata i Srba, ili, pak, posljednje dvije godine rata, kada je u Istri zbog nesnosnih prilika bilo mnogo gladne djece koju je valjalo poslati u plodnije hrvatske krajeve na dohranu.

Kraj rata i prve godine porača Šepiću nisu donijele mir. Istra je tada potpala pod vlast Kraljevine Italije, a Šepić postaje jednim od najaktivnijih nacionalnih djelatnika toga područja. Naime, dolaskom fašističkih snaga uslijedilo je njegovo uhićenje, kao i paljenje većega dijela njegove knjižnice 1921. godine. Situacija se nije riješila ni dvije godine kasnije, kada je od fašista optužen za protupolitičko i protunacionalno djelovanje te je zbog toga otpušten iz službe.

U međuvremenu, Šepić dolazi na čelo *Društva jugoslavenskih učitelja Istre*. Naime, početkom 1920. g. pokrenuo je sjednjanje *Narodne prosvjete i Hrvatske škole*, odnosno udruge osnovane 1911. g. od strane manjega broja učitelja koji su istupili iz Šepićeva društva i osnovali *Hrvatsku školu*. Na povjesnoj sjednici istarskih učitelja, održanoj 15. travnja 1920. g. u Pazinu, odlučeno je da se umjesto do tada postojećih društava oformi jedinstveno društvo za sve učitelje na području Istre. To novosnovano društvo nazvano je *Društvo jugoslavenskih učitelja Istre*. List koji je to društvo izdavalо – *Učiteljski list* – za urednika

članaka pisanih hrvatskim jezikom imalo je Šepić i njemu su bili slani svi rukopisi. Neki od njegovih napisa objavljeni su pod pseudonimom Vice Orljak: Vice kao izvedenica od njegovoga imena, a Orljak kao jedan od vrhova Čićarije. U prvoj broju lista Šepić piše kako su se «(...) prorijedili naši učiteljski redovi, a četa istarskih hrvatskih uzgajatelja se rastrkala», napominjući s negodovanjem: «Kao da su smalaksale ruke. U ratu je malaksala mnoga zelena grančica, neki su nestali kojekuda, a kod trećih je u duši zavladala tjeskoba.» Pojavu nesloge u redovima učitelja Šepić je želio odagnati, no to mu nije polazilo za rukom.

Od njegovih članaka u *Učiteljskom listu* valja istaknuti onaj objavljen 1. svibnja 1921. g. pod naslovom *Ozbiljne riječi našem učiteljstvu*. Šepić oštro kazuje: «Mi učitelji Istre, mučenici smo svoga zvanja. Mnogi trpe progonstvo a da ništa kažnjivo nisu napravili. Svakim se danom broj učitelja i škola smanjuje, što će se danas-sutra osvetiti samim ključarima naše sreće i našeg doma», te nastavlja: «Hoće od nas stvoriti ono što nismo. To boli, ponizuje do crne zemlje i više peče od šibe i verige. Istra je naša od vijeka i za nju ćemo ako treba i živote položiti. Pali se učiteljsko pokućstvo i uništava imetak. Teroriziraju se učitelji i širom Istre bacaju na ulicu. Nisi siguran osvanuti gdje si sinoć legao. Učiteljstvo Istra smatra se pogibeljnim buntovnicima.» Svojim kolegama na kraju poručuje: «U zlu se ne poništavajmo i ne gubimo vjeru u uzvišene čovjekanske ideale. Vjerujemo u pobedu dobra nad zlom. Radimo u školi i za školu. Spasimo školu, spasimo kulturu, spasimo vjeru u svjetlu budućnost. Čuvajmo svoje poštenje osobno i zvanično i da se ne osramotimo pred licem kulture i humanosti. Sudit će nas naši potomci.» Nekoliko dana po objavlјivanju ovoga napisa, Šepićeva hrvatska pučka škola u Buzetu bila je zapaljena i u potpunosti uništena.

Prvoga lipnja 1923. g. Šepić je prisilno umirovljen te se 10. lipnja oglasio člankom *Nisam rob* u kojem okupatoru šalje jasnu poruku: «Nek silnik radi što hoće a ja robom ne mogu biti i neću, pa makar me budu mučili inkvizicijom i lišili kruha.»

Nakon višegodišnjega trpljenja fašističkih represija u kojima je zabranjeno tiskanje svih novinskih edicija na hrvatskome i slovenskom jeziku, kao i raspštanja Učiteljskoga društva, Šepić početkom 1929. g. odlazi u sjevernu Hrvatsku. Onde je ponovno aktivirao svoj učiteljski staž te postaje učiteljem u Lepovoj Vasi i Podgoraču, gdje je aktivno djelovao do umirovljenja 1935. godine.

Preminuo je u veljači 1945. g. u Banja Luci. Ostao je upamćen po svojoj neustrašivosti, altruizmu i borbi za hrvatsku prosvjetu Istre.

Proslavljen blagdan Gospe Lurdske

PULA Blagdan Gospe Lurdske, 11. veljače 2015. godine, u Puli je, već tradicionalno, proslavljen u crkvi sv. Franje Asiškog, svečanim misnim slavljem koje je predvodio porečki i pulski biskup mons. Dražen Kutleša. Na početku je sve prisutne pozdravio gvardijan Đuro Vuradin, naglasivši kako je to 23. put da misno slavlje o blagdanu Gospe Lurdske predvodi biskup. Još je, kao povijesnu zanimljivost, napomenuo činjenicu da je tu samostansku crkvu, krajem 13. stoljeća, posvetio biskup Daniel iz Tomislavgrada, područja iz kojeg dolazi i sadašnji porečki i pulski ordinarij. Koliko smo puta mi u životu prolazili i ne vidjeli bližnjega u nevolji, retorički se zapitao mons. Kutleša tumačeći prispopobu o milosrdnom Samaritancu. Nakon objašnjenja povijesno-ambijentalnog konteksta te prispopobe, Biskup je pobliže prikazao likove koji se pojavljuju u prispopobi. Putnik je pomalo nesmotren, neoprezan čovjek, koji kreće na taj dalek i nadasve opasan put, sam bez da se priključi karavani koja bi ga štitila. Svećenik ga je u prolazu pogledao, no, radije se držao zakona prema kojem tjedan dana prije prinošenja žrtve u hramu nije smio dotaknuti poganina, a to mu je bilo i eventualno opravданje pred vlastitom savješću. Levit, koji je pripadao kasti uvaženih ljudi i poznavalaca zakona i svetih spisa, razmišljao je da bi to mo-

glo i za njega predstavljati opasnost pa mu isto nije pomogao. Samaritanac, pripadnik samaritanskog naroda kojeg su Židovi odbacili, zaustavlja se i pomaže čovjeku u nevolji. Očito je to bio čovjek koji je ulijevao povjerenje jer gostioničar mu vjeruje pristavši pobrinuti se za unesrećenog. On, pripadnik odbačenog naroda, sažalijeva se i ima osjećaja za druge. Koliko puta i mi, iz raznih razloga, zaobilazimo naše bližnje kada nas trebaju, sami i bolesni, a sjetimo se iskazati im poštovanje kada je već uvelike kasno, velebnim grobnicama i cvijećem. Od Samaritanca možemo naučiti kako treba pomoći čovjeku u potrebi. Treba pomoći čovjeku u nevolji onda kada postoji potreba, bez nekakvih uzaludnih polemiziranja i propitkivanja. Pomoći treba svakome, bez obzira na nacionalnu ili bilo koju drugu pripadnost, i naposljetku, pomoći treba pružiti onda kada postoji potreba. Potrebnom treba znati iskazati ljubav. Vjerojatno bi svatko od nas trebao tražiti oproštenje od nekog bolesnika ili potrebitog čiju potrebu nismo primijetili kada smo trebali. Trebali bismo bolje otvoriti oči da ne propustimo priliku učiniti dobro djelo za osobu u potrebi ne pitajući tko je, ni što je, zaključio je Biskup. Misno slavlje, na kojem su se okupili brojni vjernici iz svih pulskih župa, glazbom je uzveličao Zbor mladih sv. Franje. (G. K.)

50 GODINA BRAKA MARIJA I LIDIJE BAĆAC

U subotu 10. siječnja 2015. godine u crkvi Navještenja Blažene Djevice Marije u Pićnu svećano je obilježen zlatni pir Marija i Lidiye Baćac (rođene Benković). U toj su crkvi 9. siječnja 1965., pred točno pedeset godina, oni sklopili sakrament svete ženidbe. Njihovu je ženidbu tada blagoslovio župnik Ivan Štoković. Sadašnji župnik Antun Kurelović predvodio je svečano misno slavlje proslave pedeset godina braka. Njegova je propovijed bila veoma sadržajna jer je govorio o obitelji, bračnoj vjernosti, poštovanju i toleranciji kao temeljnim kršćanskim vrijednostima. Nakon misnoga slavlja svećenik je svećare i uzvanike pozvao u župni stan na šampanjac. Tamo je slavljenicima poklonio kip svetog Josipa jer obitelj već dugi niz godina ima stolarski obrt. Usto, u listopadu 2010. slavljenička je obitelj obnovila kapelicu posvećenu upravo svetome Josipu koju je blagoslovilo spomenuti župnik. Za sve godine zajedničkoga života, uz obitelj i rodbinu, slavljenici su zahvalili i preporučili se Bogu da ih on i nadalje prati na svim njihovim životnim putevima. (Elis Baćac)



ISTARSKI SVETCI NOVOGA VJEKA

✉ STANKO JOSIP ŠKUNCA

Antonio Nardini (+1848.)

Ovaj bi nam sveti čovjek ostao gotovo nezapažen da o njemu nije nešto zapisao p. Policarpo Gottardi u svojoj knjižici o svetištu Gospe od Milosti u Šijani kod Pule. (Il santuario della Madonna delle Grazie, Vicenza, 1953). Nardini je bio ugledni radnik u pulskom Arsenalu, predvodnik u nekoj radionici, neženja i vrlo pobožan gospodin koji je svoje slobodno vrijeme vezao uz šijansko svetište. Profesor dr. Stipan Trogrlić u svojoj knjizi «Katolička crkva u Istri» (Pula, 2006., str. 179) piše da je bio vrlo angažiran u katoličkoj socijalnoj djelatnosti kao suradnik poznatog pulskog župnika Adama Zanettija (1902. – 1908.) i u osnivanju Circolo operaio cattolico – katoličke socijalne ustanove temeljene na papinskim dokumentima Rerum novarum i Humanus Genus. Ova je organizacija imala biti protuteža socijalnim organizacijama temeljenim na bezbožnom marksizmu, u čemu je imala zapažen uspjeh. No, nas više zanima njegov svetački lik. Gospodin Nardini je kao sakristan preuzeo brigu za spomenuto svetište, štoviše, živio je skromno na tavanu sakristije, čistio i ukrašavao crkvu, zvonio, ministirao, pobožno pratio svaki liturgijski čin. Fratri, čuvari Svetišta, znali su ga iznenaditi i naći na podu prostrog u klanjanju Euharistijskom Spasitelju i Bogorodicu Mariji. Kad je mirom u Parizu (1947.) Istra pripala Jugoslaviji i Hrvatskoj, a talijanski fratri napuštali Pulu, star i iznemogao Nardini pošao je s njima u samostan na otočiću Barbana kod Grada i tu uskoro svetački završio svoj život (1948.).

Literatura.(P. Policarpo Gottardi): Siana di Pola. Il santuario della Madonna delle Grazie, Vicenza, 1953.

Blaženi Claudio Granzotto (1900. – 1947.)

Prije svega da kažemo kakvu vezu ima ovaj blaženik s Istrom. Kao samostanski brat, član franjevačke provincije iz Venecije, boravio je nekoliko mjeseci u Puli, u Šijani, dok se gradila crkva sv. Antuna. Budući da je bio akademski izobražen umjetnik, pozvan je dati neke nacrte i savjete glede završnih radova u toj crkvi ponad Arene. Tako je Blaženik dao nacrt za izradu podnih ploča crkve i prezbiterija. Pločnik

prezbiterija ukrašen je simbolima izrađenim tehnikom intarzija u višebojnom mramoru. Osim središnjeg križa, tu je simbol zmije s jabukom iz zemaljskog raja, zatim mјedena zmija u pustinji, palma i maslina, simboli mučeništva i mira, golub kao simbol Duha Svetoga, vaga kao simbol pravednosti te natpisi Christus vincit, Christus regnat. Zato zasluguje da ga spomenemo.

Blaženi Claudio rodio se kod Trevisa (Santa Lucia di Piave) 1900. Od malena je imao umjetnički dar, ali i živu vjeru doživljavajući Isusa kao samu Ljubav, Istinu i Ljepotu. Već kao mladić znao jeugo stajati i meditirati pred Isusom u Euharistiji. Završio je umjetničku akademiju u Veneciji (smjer skulpture) i brzo došao na glas kao umjetnik. Godine 1930. pobijedio je na natječaju za izradu kipa nogometara na Foro Mussolini u Rimu, ali njegovo djelo nije realizirano jer se nije htio upisati se u Stranku fašista. U 33. godini života, 1935., ulazi u red Male braće franjevaca odlučivši ostati ponizni brat laik, premda su ga nagovarali da primi svećenički red. Nastavlja se baviti kiparstvom i to jedino za sakralne prostore. Vedat, blag i ponizan prihvata i najniže poslove u samostanu, poslužuje siromaša za koje se često u vrijeme rata odriče i vlastite hrane. Mnogo moli, provodi noći u klanjanju, u ekstazi. U bilježnicu je zapisao: «Gospodine, kad mi dadeš dar trnja, bit će siguran da si prihvatio žrtvu moga života.» Jednom je priznao da je video Isusa u takvoj ljepoti da se to ne da opisati. Isus ga tada poziva: „Slijedi me!“ Fra Claudio mu obećava da je spremam trpjjeti za obraćenje i spas svijeta. Isus mu daje znak da prihvata njegovu žrtvu i zaista, 1947., neočekivano dobiva tumor na mozgu te umre na glasu svetosti 15. kolovoza 1947. na blagdan Marijina uznesenja. Nakon toga otvara se proces za njegovu beatifikaciju. Među brojim milostima koje su ljudi dobili njegovim zagovorom ističe se trenutačno ozdravljenje dječaka od teške bolesti očiju. Čudo je znanstveno potvrđeno i 1994. papa Ivan Pavao II. fra Claudija proglašava blaženim. Spomen mu je stavljen 2. rujna.

Časni sluga Božji Marcello Labor (Loewy) (1890. – 1954.)

Zanimljiv je ovaj Božji ugodnik iz Trsta. Udovac, liječnik, socijalni radnik, svećenik, pastoralac, odgojitelj, duhovnik i mistik.

Roditelji su mu bili Židovi podrijetlom iz Mađarske. Rodio se 8. srpnja 1890. u Trstu. Nakon osnovne i srednje škole studira medicinu u Beču i Grazu gdje i diplomiра. U Trstu se 1912. obrati na katoličku vjeru i iste godine bi kršten u Ljubljani. Oženi se Elsom Reiss, također obraćenom katolkinjom, koja mu je rodila troje djece. Po savjetu oca mijenja prezime u Labor. U vrijeme Velikog rata regrutiran je u sanitarnoj vojnoj službi u Galiciji i pri kraju rata završio je u ruskom zarobljeništvu. Po povratku se zapošjava u Puli kao liječnik. Suosjeća sa siromašnim radnicima («medico dei poveri»), zauzima se za njihova socijalna prava. Isto tako, kao suradnik župnika Antonija Santina, uključuje se u Katoličku akciju te osniva Centar za katoličke laureate i karitativno je aktivan u Udrudi sv. Vinka. Žarko je pobožan Euharistiji. U njegovoj se blizini za Boga grija danas sluga Božji Egidio Bulešić. Godine 1934. umire mu supruga i pošto je zbrinuo djecu, izražava želju da postane svećenik. Studira teologiju i za svećenika ga 1940. zaređuje njegov duhovni prijatelj Antonio Santin, sada već tršćanski biskup. Povjereni mu je službu rektora i odgojitelja u Bogoslovskom sjemeništu u Kopru i duhovnika u Teološkom sjemeništu u Gorici. Godine 1943. kao Židov je interniran i obavlja dužnost župnog vikara u Fossaltu kod Portogruara. Iza rata uhitili su ga i затvorili jugoslavenski komunisti od 1945. do 1947. Nakon toga imenovan je župnikom u katedrali San Giusto u Trstu. Tu posebno dolazi do izražaja njegov vjernički i pastoralni žar, kao i dar propovijedanja. Poznati su njegovi «Diarii», dnevnići u pet bilježnica, gdje opisuje svoj život i rad. Osobito je zanimljiva peta bilježnica u kojoj se zrcali njegov duhovni i pastoralni lik. Posmrtno su njegovi prijatelji izdali njegovu knjižicu «Adorazioni eucharistiche», gdje se ističe njegov mističan lik i ljubav prema Euharistijskom Isusu. Umro je 29. rujna 1954. od srčanog infarkta. Njegovi se smrtni ostatci sada čuvaju u crkvi San Antonio Taumaturgo u Trstu. Pošto je završen dijcezanski proces za njegovu beatifikaciju 2000. god., proglašen je časnim slugom Božjim.

Marija Lakoseljac

Unedjelju 8.veljače 2015. blago je u Gospodinu preminula Marija Lakoseljac. Rođena je 24. 2. 1928. u Lakošljcima, župa Motovunski Novaki, kao treće dijete između šestero što su ih imali njezini roditelji Mate i Ana rod. Selar. Sprovod je imala u svojoj rodnoj župi u utorak, 10.veljače u 15 sati. Na sprovodu se okupilo mnogo prijatelja, znanača i rodbine. Pogreb je vodio mons. Milivoj Koren, sadašnji župnik u Labinu, a s njim je koncelebriralo deset svećenika. Mons. Koren je na misi pročitao prigodan tekst koji je napisao mons. Ivan Bartolić, a kojemu je Marija Lakošljac bila dugogodišnja kućna pomoćnica. On je sada u Puli, u Betaniji, domu za starije i nemoćne svećenike, a u svibnju će navršiti 94 godine života i 70 godina svećeničkog pastoralnog djelovanja. U oproštajnoj je besedi napisao sljedeće:

Draga i poštovana Marija Lakoseljac,
S velikom sam tugom u srcu saznao za tvoju smrt koja te je pohodila prošle nedjelje, 8. veljače, u domu za umirovljenike u Novigradu gdje si u svojim staračkim nevoljama strpljivo živjela dvije godine i pet mjeseci. Smrt si dočekala u potpunoj svijesti i duhovno spremna jer si po proživljenoj kršćanskoj vjeri svaki dan se Bogu preporučivala po trajnoj molitvi s čvrstom nadom u Božju široku dobrotu i neizmjerno njegovo milosrđe. Dovršila si 87 godina. Cijeloga si svoga života od djetinjstva dalje, bila bližnjemu na službu, pomažući svojim radom najprije u svojoj obitelji u Lakošlci, kao mlada i spretna djevojka a onda kod svog brata Vlatka, uzornog i vrijednog svećenika i sposobnog mladog župnika u Premanturi. On je brzo umro u teškim i nerastumačivim okolnostima, samo 9 mjeseci nakon svoga svećeničkog ređenja. Bilo je to godine 1949. Nakon njegove neочекivane i u mnogo čemu neobjasnive smrti, bila si kao neumorna i požrtvovna domaćica u našem nekadašnjem biskupskom sjemeništu u Pazinu još u prvim godinama njegovog plodnog djeđovanja, a potom si bila kao voljena i skrbna kućna pomoćnica kod raznih potrebnih svećenika i u Zagrebu i u Dalmaciji. U zadnje vrijeme, od 1993. godine, sve do 2012., stanovala si i radila u župnom stanu na Starom Pazinu, u kojem su po svećeničkoj službi prebivali razni župe-upravitelji između kojih najviše svećenik Milivoj Koren, sada župnik u Labinu, a najduže sam bio ja, Ivan Bartolić, koji sam prije iz Pazina a onda iz župnog stana na Starom Pazinu, punih 30 godina upravljao Lindarskom župom. Draga i poštovana Marija, svi smo ti mi svećenici s kojima si živila od srca zahvalni za tvoj nesrećni i marljivi rad u župnoj kući gdje smo stanovali i svi smo te sa iskrenom zahvalnošću smatrali i doživljavali kao svoju dobru, snalažljivu i požrtvovnu sestruru koja je rado i s poštenjem vršila svoji svakidašnji domaćinski rad. A i župljani Staroga Pazina spontano uvijek su rado dolazili u župni stan toga mjesto jer su znali da će ih u njemu dočekati sa prijateljskim smiješkom njima svima poznata „teta Marija“, kako su te s poštovanjem svi nazivali.

Dok si još bila u Zagrebu, učlanila si se u svjetovni institut „Suradnica Krista Kralja“ koji je osnovala Marica Stanković, sada službeno proglašena službenicom Božjom. Bilo je to prije 50 godina. Pripadnice tog nabožnog instituta, kojima si i ti pripadala, zauzimaju se po osobnom zavjetu za razne Crkvene potrebe. Prije 5 godina, jedne nedjelje, na župnoj misi u crkvi na Starom Pazinu, naš biskup, monsinjor Ivan Milovan, javno, pred svima joj se zahvalio na dugogodišnjoj njezinoj predanoj službi kod raznih svećenika i uručio joj tom prigodom službeno Crkveno priznanje za njezin nesebični i požrtvovni rad u korist mnogih svećenika. Uvijek je rado spominjala svoju rodnu župu, Motovunske Novake i dok je živila u Istri, u drugoj župi, nefaljeno je dolazila u Novake svake kvaterne nedjelje da sa svojim rođacima bude onđe na prigodnoj župnoj misi i da se na mjesnom groblju pomoli sa svim drugim župljanim za svoje i druge pokojne. U zadnje vrijeme, u svojoj starosti, često si mi govorila: „Osjećam se istrošenom, neću moći više vršiti svoje delo u kući kao domaćica. Morat ću pustiti sve što mi je do sada bilo u dužnosti da činim i što sam rado s Božjom pomoći i činila.“ Otišla je iz Starog Pazina u siječnju 2012. godine. Najprije se nastanila u Vrvarima kod Poreča, u kući svojih nećaka, Marte i Vladimira Mofardin koji su se rado za nju brinuli, a 8 mjeseci kasnije je otišla, po svojoj želji, u dom za umirovljenike u Novigradu gdje je strpljivo živjela do prekjucer, do svoje smrti.

Bilo bi naravno i po mojoj ljudskoj dužnosti razumljivo da i ja, svećenik Ivan Bartolić, s kojim je sada pokojna Marija Lakoseljac, živila preko 25 godina budem danas ovdje na njezinom sprovodu, ali to nisam mogao učiniti zbog svojih staračkih nemoći i nevolja. Živim sada već 2 godine u Puli, u Betaniji, u domu za nemoćne umirovljene svećenike. Jučer sam za našu pokojnu Mariju Bogu prikazao svetu Misu, a to ću još više puta učiniti za pokoj nje-

zine besmrtnе duše i iz duboke svoje zahvalnosti prema njoj. Svoj njezinu rodbini izričem iskrenu sućut zbog smrти njima svima drage „tete Marije“. Kroz svu vječnost počivala u miru Božjem. Amen. (mons. Ivan Bartolić)

ZAHVALA

Gospođa Marija Lakoseljac, ili kako su je svi jednostavno

zvali "teta Marija", živjela je u mnogočlanoj obitelji, skromnoj i s malo zemlje koja ih je jedva prehranjivala. Otac je bio postolar, a majka je znala šivati pa su od toga odvajali za školovanje najstarijeg brata u sjemeništu. Njezino životno opredjeljenje bilo je da se posveti služenju Bogu i ljudima. Svoje vrijeme i materijalna dobra darivala je potrebitima: siromašnim obiteljima, starima, beskućnicima, bolesnicima, znanima i neznanima. Nadahnjivalo ju je geslo po kojem je i živjela: "Sve što drugima udjeliš, tvoje je!" Neka je Gospodin obilno nagradi za sve žrtve, molitve, dobra djela i vedrinu koju je širila gdje bi god bila. Dana 10. veljače 2015. godine, na blagdan bl. Alojzija Stepinca koji se toga dana slavi u rodnoj župi, ispraćena je na posljednji počinak, uz brojne svećenike, rodbinu i mnoge koji su je za života poštivali. Hvala Vam, teta Marija! Počivala u miru Božjem! (Marta Mofardin)



Oproštaj od tete Marije

Utorak 10. veljače 2015. godine oprostili smo se u Motovunskim Novakima od gospođe Marije Lakošljac, od svih zvane teta Marija. Preko dvadeset godina utkala je u život Župe svetog Jurja na Starom Pazinu gdje je vrijedno vodila domaćinstvo župnicima Lindara, Starog Pazina i Svete Lucije koji su se minulih godina tu izmjenjivali. Uvijek vedra i nasmijana svakog je sručno dočekivala tako da je župni stan bio jedno srce župljana koji su tu rado navraćali. Kod nje smo se ugodno osjećali kao da smo došli doma, "na toplo ognjišće poli mame ili none". Nijedna svećana obljetcnica u Župi nije prošla bez njezinih ukusnih torti, vještoto ukrasenih ručno rađenim marcipanom, a uobičane dane na stolu bi joj se uvijek odnekud stvorilo malo pandešpanje ili cukerančića. Bila je "suradnica Krista Kralja" i ne samo riječima već i djelima. Svakog bi tjedna obilazila bolesne i umiruće u stacionaru u Pazinu, uputivši svakome riječi utjehe i vjere, kao i nezaobilaznu čokoladicu ili bombone. Nije bilo važno jesu li vjernici ili ne, ni je li ih ikad prije vidjela. Ni nedjelje joj nisu prolazile besposleno, uvijek je mislila na potrebite i bolesne iz okolnih selata ih je rado posjećivala uz pomoć župnika ili rodaka koji su je vozili sve od Lindara do Ježenja. Ne zaboravimo da je bila angažirana i oko sakupljanja poštanskih maraka koje smo joj donosili te ih je slala u misije za gradnju crkava. Posebno se zauzela, zajedno s mještanima sela Lakošljci, za gradnju kapelice Majci Božjoj 1953.g. u znak zahvalnosti što nitko od njih nije nastradao za vrijeme Drugog svjetskog rata i za njezinu obnovu 90-ih godina. Tako je potakla okupljanje i molitvu Krunice. Brza, uredna i okretna živjela je tu među nama kao svjetionik, pokazujući nam pravi smjer u život, bacajući svjetlo na pravi put i prave vrijednosti za koje se isplati istrošiti život. Za nju vrijedi izreka: "Kuda koračam, hoću da bacam, snopove zlatne svjetlosti!" (Izidor Poljak) Zahvalna je bila svima koji su je zadnjih godina posjećivali i bili joj blizu u domu umirovljenika u Novigradu. Koliko je bila poštovana, moglo se vidjeti i na sprovodu gdje ju je uz prisustvo 10-ero svećenika došlo ispratiti mnoštvo naroda iz svih krajeva Istre. Draga teta Marija, hvala Vam na svemu, a Gospodin neka nagradi Vaš trud za bolji i ljepši svijet. (Mirjana Ferencic)

CASABLANCA

Već godinama poslovno dolazim u Rovinj i ako imam vremena, uviđek popijem nešto u kafiću „CASABLANCA“. Ime mi je poznato jer je to ime poznatoga filma u kojem je glumio Humphrey Bogart. Uvijek sjednem ispred kafića na terasi tako da unutrašnjost gotovo nikad nisam vidjela. Sve donedavno. Čim sam ušla u kafić, između fotografija koje prikazuju scene iz filma, ugledala sam jednu prekrasnu sliku Isusa koja se nalazi u jednoj niši osvijetljenoj reflektorom. U tom sam trenutku imala osjećaj da On sve što se događa promatra svojim toplim pogledom. Iznenadeno što u jednom kafiću vidim Isusovu sliku, upitala sam ljubazne konobare, Katarinu i Dariju, tko je vlasnik kafića i, naravno, je li vjernik.

Odgovorile su da je vlasnik veliki vjernik i pokazale mi još dva križa koja vise iznad šanka, kao i malu Isusovu bistu koja stoji među časama. Poželjela sam upoznati vlasnika i, naravno, upoznala ga. Skroman, jednostavan čovjek, širokog osmijeha pristao je na mali intervju sa mnom. Ime mu je Smiljan Brkić, podrijetlom je iz Janjeva, s Kosova, odakle je došao u Rovinj prije 25 godina. Odgojen je u katoličkoj vjeri. Ima 46 godina, oženjen je i otac četvero djece. Osim kafića, u posjedu ima i nekoliko prodavaonica suvenira. Upitala sam ga kako to da je u kafiću stavio Isusovu sliku, na što mi je on odgovorio: „Ja obožavam Isusa,

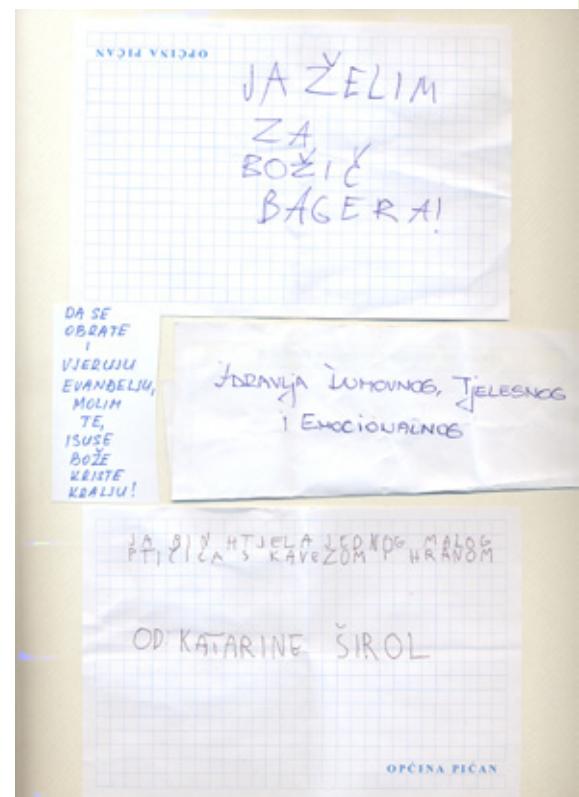
ja volim slušati i čitati Njegove riječi iz Evanđelja koje su za mene ne samo lijepo štivo, nego aktualne i jedina prava istina!“ Prekrasan odgovor! Rekao mi je da cijela obitelj zajedno moli i ide u crkvu. Pitala sam ga kako to da u kafiću nema poker aparata ili nečeg sličnog, a on mi je odgovorio: „Neću aparate gdje ljudi mogu izgubiti novac jer onda bih se izjedao da je neka obitelj ostala bez novaca, bez hrane, zato što je netko taj stečeni novac potrošio na igrama u mojojem kafiću. Meni to ne treba! Moj kafić radi navečer do 24 sata, a zimi je zatvoren. Iznenadio me odgovor. U današnje vrijeme kada se svi bore raznoraznim sredstvima da zarade čim više novaca, gospodin Smiljan važnije je da nitko poradi igara i zarade ne ostane bez kruha svagdašnjega. Pristao je da ga fotografiram, ali morali smo prekinuti razgovor jer je, ipak, gospodin Smiljan privatno i poslovno jako zauzet. Kad je otišao, ljubazne konobarice, Katarina i Darija, rekле su mi još nešto i gotovo nevjerojatno. Oni ne poslužuju alkoholna pića primitim gostima, a za velike blagdane, kao npr. Uskrs, Sv.Ante, Velika Gospa, gospodin Smiljan zatvoriti kafić i sve prodavaonice. Pitam se kako on može imati kafić gdje se ljudi ne opijaju, gdje ne gube novac na igrama, kako može zatvoriti kafić i prodavaonice na velike blagdane, kad su svi drugi mišljenja da baš onda treba raditi jer je tada najbolja zarada?



Svi drugi kažu da kad bi zatvarali za velike blagdane, ne bi mogli „preživjeti“. A ja vidim da se može. Samo ako se hoće. Gospodin Smiljan ima drugi prioritet. Isusa stavљa na prvo mjesto i On mu to stostruko vraća. Zato, vlasnici kafića i prodavaonica, ugledajte se na gospodina Smiljana jer novac nam treba da preživimo, ali zasigurno nije sve u novcu. Postoji nešto mnogo više od toga. Otiđite u café-bar „Casablanca“ i vidjet ćete! (Peta Mate Mrvica)

Iz kutije božićnih želja

PIĆAN U pićanskoj župi Navještenja Marijina povodom netom proteklih božićnih blagdana i ove su godine, točnije, počevši od došašća 2014. pa do Krštenja Isusova 2015., župljani vjernici imali priliku ponovno rođenom našemu Gospodinu Isusu Kristu izraziti svoje intimne želje, zahvale, misli. Radi toga sam i postavila kutije podno samoga oltara jer sam uvjerenja da su to želje i poruke, koje su doista napisane vlastoručno i u rukopisu je svakoga pošiljatelja iskren izraz svakoga tog srca prema ponovno rođenom Djeteštu Isusu, prema pravom Sinu Božjem, prema samome Bogu. Simbolično mi to izgleda kao da smo kleknuli pred Isusove noge i tu, do stola na kojem nam se On živ daruje i poziva nas svojom čistom ljubavlju k sebi, gdje imamo priliku „sjesti s Njim“ za stol, baš Mu tu iznosimo svoje želje i zahvale. Upravo kao sugovornici za stolom na nekoj gozbi... Tako, imamo želja za prosvjetljenjem i pobudivanjem istinske vjere, prije svega u našim obiteljima, za mir u svijetu, ali i onih čisto ljudskih kakve si najčešće poželimo jedni drugima baš za Božić – za zdravlje, ali kako je to netko lijepo napisao – za duhovno, tjelesno i emocionalno, ili pak, netko je poželio da ovo bude sretan i najbolji Božić od svih Božića. Ima i onih simpatičnih, ljupkih i zasigurno iskrenih dječjih željica, poput one da jedna djevojčica dobije „ptičića s kavezom i hranom“, a netko bi pak bagera. Naravno, djeca su djeca i imaju pravo Malo Presveto Djetešte doživljavati na svojoj razini. (D. S.)



KNJIGE KRIŽNOG PUTA

Križni put TROJICE SVEĆENIKA (Vlč. Zvonimir Badurina Dudić, Vlč. Mladen Matika, Vlč. Darko Zgrablić). Knjiga se može nabaviti u prodavanaonicama nakladnika Josip Turčinović d.o.o. Pazin u Puli, Poreču i Pazinu.

Kada pogledamo na križ, trebamo reći da je on posljedica grijeha. Grijeh može uništiti najljepši život. Jedan je od najvećih zadataka križa otvoriti ljudima oči da shvate užas grijeha. I kada čovjek vidi grijeh u svoj njegovojo zloči, ne može učiniti ništa drugo nego iskazati iskrenu žalost za svoj grijeh. Blažen je čovjek koji je bolestan zbog svoga grijeha, čije je srce slomljeno zbog počinjenog grijeha prema Bogu, jer taj čovjek vidi svoj križ i zaprepašten je kaotičnim učinkom grijeha. Uzeti križ na svoja leđa znači biti spremjan suočiti se sa stvarima kao što je vjernost Isusu; biti spremjan podnijeti najgore što čovjek može podnijeti uime istine i pravde. Isus nikada nije govorio o križu a da nije spomenuo i uskrsnuće. Znao je da će biti osramočen, ali isto je tako znao da će biti okrunjen slavom. Dobro je znao što ljudska zloča može učiniti, ali je također znao što sve Bog može učiniti. Znao je da bez križa nikada ne može biti slavodobitnog vijenca. Iznad križa je kruna, iznad poraza pobjeda i iznad smrti život. Križ nije kraj. To je početak snage koja se širi cijelim svijetom. To je obećanje Isusovim učenicima da ništa neće moći spriječiti širenje kraljevstva Božjeg. Za Isusa križ nikada nije poraz, to je put do slave. On je bio na svom putu do Kalvarije, ali je bio i na putu do pobjedničkog trona.

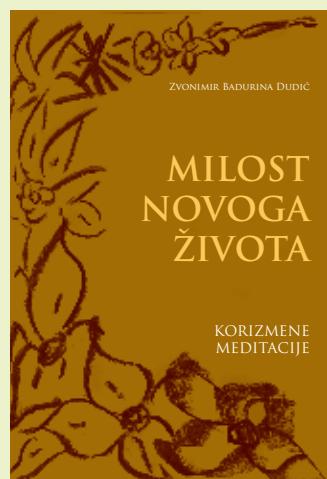
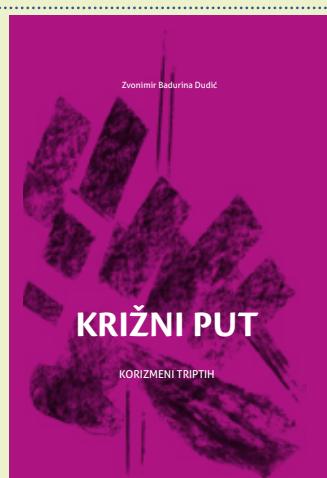
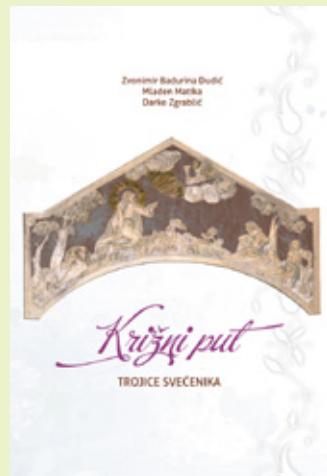
Ova je knjižica pokušaj trojice svećenika da nam po Kristovu križu pomognu u prihvaćanju naših križeva, da ih s ljubavlju nosimo i pridružimo ih Kristovu križu jer samo će tako naši križevi postati spas i nama i mnogim drugim ljudima. Neka obilje Božjeg blagoslova prati sve one koji s ljubavlju prihvaćaju križ života i s Kristom žele koračati prema uskrsnuću. (Iz Uvoda, ¶ Dražen Kutleša, biskup)

ISPRAVAK

U Ladonji 1/348 (siječanj 2015.) došlo je do nenamjerne greške. U tekstu Svečana akademija višestruke simbolike na str. 8 i 10 napisano je da je Ana Hrvatin pranećakinja nadbiskupa Josipa Pavlišića i da je Vera Tomadin pranećakinja nadbiskupa Josipa Ujčića. Međutim, točno je da su one prave nećakinje pok.nadbiskupa i rođene su u istim kućama gdje i oni.

Dvije nove knjige u nakladi "Josipa Turčinovića" iz Pazina

Uknjižarama "Josipa Turčinovića", u Pazinu, Puli i Poreču našle su se i dvije nove knjige koje su namijenjene korizmenom vremenu. Autor oba izdanja je vlč. Zvonimir Badurina Dudić. Prva knjiga nosi naslov "Križni put - korizmeni triptih" u kojoj ćemo naći tri Križna puta s tri različita pristupa praćenja Isusove muke. Zvonimir Badurina Dudić je autor više knjiga koje su našim čitateljima poznate te vjerujemo da će isti i u ovim novima naći kvalitetno štivo s kojim će proći korizmeno vrijeme. Druga knjiga nosi naziv "MILOST NOVOGA ŽIVOTA" - Korizmene meditacije. Zvoničirova su to promišljanja o mnogim aspektima duhovnosti s naglaskom na Korizmu, na pokoru i žrtvu, na jačanje naše duhovnosti kroz odricanje.



AGRARIA „BANOVAC“ PAZIN

e-mail: agraria.banovac@pu.t-com.hr
tel. (052) 621 205 • fax (052) 621 152

SJEMENJE, POLJOPRIVREDNI STROJEVI, ALATI, ŽELJEZARIJA, SREDSTVA ZA ZAŠTITU BILJA, DEZINFECIJSKA SREDSTVA, MINERALNA I ORGANSKA GNOJIVA, STAKLEN I PVC AMBALAŽA, PE FOLJE, APARATI ZA VAKUMIRANJE, GRAĐEVINSKI MATERIJAL, ŽIČANA PLETIVA, RASADNI MATERIJAL, ENOLOŠKI PROIZVODI, HOBI PROGRAM, ZOO PROGRAM, KRMNE SMJESE I MLJEĆNE ZAMJENICE



Radio Istra

Učka 96,9 - Pula 98,0 - Rovinj 88,0 - Buje 97,9
Umag 107,3 - Rabac 92,1 - Poreč 98,5

KAP ZA DOBAR DAN
- duhovna misao za bolji početak dana
- od ponedjeljka do subote u 06:30

PUTEVIMA VJERE
- središnja vjerska emisija
- petkom u 17:04

SUSRET S IZVOROM
- komentar nedjeljnog Evandela
- nedjeljom u 8:30

Jurja Dobrile 6, Pazin - tel: 052/ 88 77 11
www.radioistra.hr

ŠIROKA PONUDA U KNJIŽARAMA "JOSIPA TURČINOVIĆA"

Izdavačka kuća JOSIP TURČINOVIĆ d.o.o., Pazin,
narudžbe tel. 052/ 624 342

Prodavaonice:
PAZIN, A. Kalca 2, tel. 052/ 621 082
PULA, Dantev trg 1, tel. 052/ 216 498
POREČ, Eufrazijeva 22, 52440, Tel: 052 451 784

